

Norsk Lovtidende.

Utgitt efter offentlig foranstaltning

ifølge lov av 1 april 1876.

Nr. 35

Utgitt 16 august.

1915

Skrivelse fra Landbruksdepartementet

11 aug.

av 11 august 1915.

I medhold av lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 § 44, jfr. kongelig resolution av 17 juni 1899 og 17 februar 1900, har departementet d. d. fattet saadan beslutning:

»At daadyr som ikke holdes i dyrehave eller indhegnet park, indtil videre, dog ikke lenger end til utgangen av aaret 1920, skal være fredet det hele aar.

Overtrædelse av nærværende forskrift straffes med bøter, jfr. den almindelige borgerlige straffelovs § 339, 2det led.

Denne bestemmelse træder i kraft den 1 januar 1916.«

LOV

13 aug.

Nr. 1.

indeholdende forandringer i og tillæg til lov om folkeskolen paa landet av 26 juni 1889.

Vi Haakon, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Os er blit forelagt Stortingets beslutning, av 31 juli 1915 saalydende:

I.

Efternævnte paragraffer i lov om folkeskolen paa landet av 26 juni 1889 skal lyde som følger:

§ 1. I ethvert herred skal der være det fornødne antal folkeskoler, hvis formaal det skal være at medvirke til barnenes kristelige opdragelse og til at meddele dem den almen-dannelse, som bør være fælles for alle samfundets medlemmer.

13 aug. Skolen er syvaarig, beregnet paa barn mellem syv og
Nr. 1. fjorten aar.

I forbindelse med et herreds folkeskoler kan der ved herredsstyrets beslutning oprettes en eller flere fortsættelsesskoler (§ 46 g), beregnet paa unge mennesker fra 14—18 aar.

Fortsættelsesskolerne kan ordnes i klasser som dagskoler eller i kurser.

§ 3. Ved et herreds inndeling i skolekredser skal det have for øie at tilveiebringe en hensigtsmæssig klassedeling. Det blir derfor i fornødent fald at iagttå, at der, naar det ikke er forbundet med for store vanskeligheter, til samme kreds henlægges alle de bosteder, fra hvilke de til folkeskolens anden avdeling hørende barn kan samles til ett skolested.

For smaaskolens vedkommende kan en skolekreds deles i to eller flere smaakredser.

Enlig beliggende bosteder, der paa grund av ringe barne-tal ikke findes hensigtsmæssig at kunne danne egen skolekreds, kan henlægges til den av herredets kredser, der ligger bekvem-mest for skolesøkningen (§ 17).

Ingen kreds kan oprettes eller vedbli som saadan med et mindre antal skolesøkende barn end 6. Undtagelser herfra kan dog under særlige omstændigheter ske med overtilsynets sam-tykke.

Forslag til herredets kredsinddeling utarbeides av skole-styret og blir av dette, efterat vedkommende hittil bestaaende skolekredser og overtilsynet har hat anledning til derom at ut-tale sig, at forelægge herredsstyret. Herredsstyrets beslutning meddeles overtilsynet og amtsskolestyret.

Finder overtilsynet eller amtsskolestyret beslutningen uan-tagelig, kan enhver av dem, efterat ha indhentet den andens erklæring, senest 6 uker efter sakens mottagelse forelægge den til avgjørelse av Kirke- og Undervisningsdepartementet.

§ 4. Folkeskolens 2 avdelinger skal i regelen undervises hver for sig i særskilte klasser. Er skolen bare delt i 2 klas-ser, maa elevantallet i klassen ikke overstige 25. Er den delt i 3 eller 4 klasser, maa elevantallet i klassen ikke overstige 30. Er skolen delt i 5 eller flere klasser, kan hver klasse ha et elevantal av indtil 35. Midlertidig og med overtilsynets samtykke kan dog antallet av elever økes med indtil 5 utover, hvad foran er bestemt for hver klasse. Hvor det er nødvendig for en hensigtsmæssig klassedeling, kan ældste aarskuld av før-ste avdeling henføres til anden avdeling.

Er en folkeskole udelt, maa klassens elevantal ikke over-stige 16.

§ 5.

1. I hver klasse av folkeskolens 1ste avdeling skal der med-

deles undervisning i 12 uker, i 2den avdeling i 14 uker 13 aug.
aarlig. Denne undervisning kan for en eller flere kredser Nr. 1.
eller klasser av herredsstyret forøkes indtil 21 uker aar-
lig efter forslag av skolestyret, og efterat kredsens ut-
talelse er indhentet.

2. En skoleuke beregnes for folkeskolens 2den avdeling til
36 undervisningstimer og for 1ste avdeling til 30 under-
visningstimer.

3. Istedenfor — eller ved siden av — at øke folkeskolens
undervisningstid saaledes som omhandlet under 1ste led
kan herredsstyret — efter forslag av skolestyret og efter-
at kredsens eller kredsenses uttalelse er indhentet — be-
stemme, at der til folkeskolen knyttes en fortsættelsesskole,
som barnene er forpligtet til at søke i det første skoleaar
etter utskrivningen av folkeskolen under samme ansvar
som for folkeskolens elever bestemt. Forpligtelsen gjelder
dog ikke en længere samlet undervisningstid i folkeskolen
og fortsættelsesskolen end 147 uker. Bestemmelserne i
nærværende lov om forsørgeres og arbeidsgiveres ansvar
like overfor folkeskolen gjelder ogsaa den tvungne fort-
sættelsesskole. Denne fortsættelsesskoles varighet kan ut-
strækkes fra 8 til 24 uker à 36 timer.

Skolestyret kan frita det enkelte barn for at delta i
den tvungne fortsættelsesskole, naar det enten paa grund
av barnets aandsevner eller av andre grunde, som skole-
styret finder fyldestgjørende, ikke ansees formaalstjenlig at
la det delta i nævnte skole.

4. Har en klasse i 1ste avdeling 15 eller færre, en klasse i
2den avdeling 20 eller færre elever, kan undervisnings-
tiden for en saadan klasse nedsættes med indtil 2 uker.

5. Naar en folkeskole har 16 elever eller derunder, kan begge
avdelinger undervises sammen i 14 uker. Naar en folke-
skoles elevantal er under 10, kan skoletiden nedsættes
indtil 12 uker.

6. Efter forslag av skolestyret, anbefalt av overtilsynet, kan
Kirke- og Undervisningsdepartementet tillate mindre foran-
dringer i fordelingen av undervisningstiden mellem de for-
skjellige klasser, naar derved den samlede undervisningstid
for kredsens skole ikke formindskes.

§ 6.

1. Undervisningsgjenstandene skal være:

I første avdeling:

Kristendomskundskap, norsk, regning, skrivning og
sang. Hertil kommer mundtlig forberedende undervisning i
de for anden avdeling opførte særskilte fag.

13. aug. I anden afdeling:

Nr. 1.

De for første afdeling bestemte undervisningsgjenstande, jordbeskrivelse, historie, heri indbefattet kjendskap til vor borgerlige samfundsordning, naturkundskap med grundtræk av sundhetslæren, hvorunder ogsaa undervisning om de berusende drikkes virkninger og farer, samt tegning.

Er skolen delt i klasser, skal guttene, og, om skolestyret saa bestemmer, ogsaa pikerne faa undervisning i legemsøvelser. Under legemsøvelser kan medtages forberedende skyteøvelser. I udelt skole er indførelse av legemsøvelser en frivillig sak. Hvor skolestyret saa maatte bestemme, skal der desuten undervises i haandarbeide og et fremmed sprog — det sidste dog bare som frivillig fag for elevene — eller et av disse fag.

2. Efter skolestyrets bestemmelse kan indtil 2 skoledage i anden afdeling aarlig anvendes til træplantning. Derhos kan i nævnte afdeling optages undervisning i huslig økonomi, naar herredsstyret dertil gir sit samtykke.

3. Skolestyret kan fritta skolebarn for undervisning i enkelte fag, naar de paa grund av tungt nemme eller svak helse har vanskelig ved at følge med i dem alle, eller naar andre særlige omstændigheter maatte være tilstede. Dissenteres barn blir paa forældrenes forlangende helt eller delvis at fritta for undervisningen i kristendomskundskap.

§ 8. Hvor den lovbefalte undervisningstid (§ 5) er utvidet til 21 uker i 2den afdeling, kan en frivillig undervisning efter herredsstyrets bestemmelse tillægges folkeskolen, dog at den meddeles utenfor den til folkeskolens lovbefalte undervisning bestemte tid og saaledes, at den sidstnevnte undervisning ikke derved lider. Denne frivillige undervisning kan ikke utstrækkes over 6 skoleuker aarlig for hver klasse. Undervisningsgjenstandene skal i regelen være folkeskolens og andre dermed beslektede undervisningsfag.

I den frivillige undervisningstid kan optages undervisning i fremmede sprog.

§ 9. En fortsættelsesskoles undervisningstid kan utstrækkes fra 1 til 6 maaneder.

En fortsættelsesskole kan efter overenskomst mellem vedkommende herredsstyrer indrettes fælles for tilstøtende herreder. Naar der i et herred er flere fortsættelsesskoler, kan undervisningen i den ene bygges paa det i den anden vundne grundlag, eller en saadan skole kan indrettes med to-aarig kursus. Foruten de faste elever kan der, forsaavidt undervisningens tarv tillater det, optages elever i enkelte fag.

De nærmere bestemmelser om skolens ordning fastsettes i

en av skolestyret særskilt utarbeidet plan, som blir at god- 13 aug.
kjende av overtilsynet. Avskrifter av planen tilstilles amtsskole- Nr. 1.
styret og formandskapet.

§ 10.

1. Ethvert i herredet boende barn er berettiget til at erholde undervisning i folkeskolen fra den optagelsestermin, som falder nærmest efter dets fyldte 7de aar, og til det har naadd skolens maal, dog ikke længer end til den afgangstermin, som falder nærmest efter dets fyldte 15de aar, medmindre det
 - a. formedelst aandelig eller legemlig mangel ikke kan følge med i undervisningen;
 - b. lider av smitsom sygdom eller andet legemlig onde, der kan befryktes at ville utøve skadelig virkning paa de øvrige skolebarn, eller
 - c. viser saa slet opførsel, at de øvrige skolebarn derved utsættes for skadelig paavirkning.
2. Beslutning om et barns utelukkelse fra folkeskolens undervisning fattes av skolestyret. Denne bestemmelse gjælder dog ikke for de barns vedkommende, som er bortsat i familie eller barnehjem i kommunen efter beslutning av et vergeraad. Saadanne barn kan skolestyret midlertidig utelukke av skolen. Til barnenes endelige utelukkelse kræves $\frac{2}{3}$ flertal i skolestyret. Før saadan beslutning tages, skal vedkommende vergeraad og Kirkedepartementet ha anledning til at uttale sig om saken.
3. For undervisningen i folkeskolen erlægges ingen godtgjørelse. Hvis der i et herred er stiftelser, barnekolonier eller barnehjem, som optar barn fra andre kommuner, betaler dog statskassen for hvert saadant barn, som søker herredets folkeskole, et aarlig bidrag svarende til herredets gjennomsnitlige undervisningsutgifter for hver elev av folkeskolen. Et tilsvarende aarlig bidrag skal der av hjemstavnskommunen ydes for barn, som av vergeraad eller fattigstyre er utsat til privat forpleining inden herredet, forsaavidt et saadant barn søker herredets folkeskole.
4. Har vedkommende barn ingen hjemstavn, utredes bidraget av statskassen.

§ 12. De nærmere forskrifter om ordningen av et herreds folkeskoler (§§ 5 og 8) optages i skoleplanen (§ 50), deriblandt bestemmelser om:

- a. Antallet av opadstigende klasser.
- b. Optagelse, opflytning og hvorvidt der skal avholdes aarsprøve og i tilfælde dennes ordning.

For begyndere skal i regelen kun være én optagelsestid aarlig.

- 13 aug. c. Skolens fag og maalet for undervisningen i hvert av disse
 Nr. 1. med undervisningsplan og timefordelingstabel.

Som maal for undervisningen i kristendomsundervisning fastsettes sikkert kjendskap til det væsentlige indhold av den bibelske historie, til de viktigste begivenheter av kirken historie, samt til den kristelige barnelærdom efter den evangelisk-lutherske bekjendelse.

d. Skolens orden og tugt, undervisningens begyndelse og avslutning med bøn og salmesang eller en av delene, undervisningstidens fordeling samt om fritiden mellom de enkelte undervisningstimer. Efter 3 timers undervisning skal der gives en længere fritid, som ikke medregnes i dagens skoletid. Denne fritid kan av skolestyret, hvor det findes ønskelig for skolen, innskrenkes til 15 minutter.

e. Hvorvidt der blir at avholde avgangsprøve og i tilfælde ordningen av denne.

f. Formen for skolens avgangsvidnesbyrd.

g. De i § 53 omhandlede tilsynsutvalg og deres virksomhet.

§ 13. For enhver folkeskole skal i regelen opføres eller leies særskilt lokale. Dog kan skolen i smaakredser (§ 3) og i folkeskolekredser, hvis samlede elevantal ikke overstiger 16, holdes paa omgang hos kredsens indvaanere, forsaavidt brukelige rum der kan tilveiebringes.

Inden nogen plan for opførelse av ny skolebygning blir vedtat, skal helseraadet og overtilsynet ha hat anledning til at uttale sig om den. Likeledes skal der gives helseraadet anledning til at uttale sig om de øvrige rum, som agtes benyttet til skolen. Til skole maa intet rum eller hus benyttes, mot hvis bruk i dette øiemed helseraadet har nedlagt forbud.

Saafernt de almindelige hygieniske bestemmelser, som i henhold til lov angaaende særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 § 11 maatte utfærdiges for skoler, tiltrænger utfyllende bestemmelser for de enkelte skoler, blir saadanne at utfærdige av skolestyret, efterat overtilsynet og helseraadet har hat anledning til at uttale sig.

Til at føre stadig tilsyn med skolens sundhetsforhold skal skolestyret anta en læge, saafernt herrestyret dertil har git sit samtykke.

Hver skole skal være forsynt med fornødent indbo samt med de læremidler, som tiltrænges til felles bruk ved undervisningen.

Desuten skal hver skole være forsynt med læsebøker, skrive- og tegnesaker.

§ 17. Hvis vedkommende forældre eller forsørgere ikke forsyner et barn, som er elev av folkeskolen, med de lærebøker og øvrige undervisningsmidler, som det er paalagt skolens ele-

ver at skaffe, kan det manglende, efterat advarsel forgjæves er anvendt, skaffes for deres regning ved skolestyret.

13 aug.
Nr. 1.

Hvis det oplyses, at vedkommende forsørgeres trang eller mislige forhold hindrer nogen elev i ordentlig at søke og utnytte folkeskolen, forholdes efter §§ 61 og 62.

Naar barn bor saa langt fra skolen, at de maa opholde sig utenfor hjemmet i skoletiden (§ 3), har barnets forsørger krav paa et rimelig bidrag av herredskassen. Bidraget maa mindst utgjøre 40 øre for hver nat, et barn maa være borte fra hjemmet av hensyn til skolegangen. Et bidrag av samme størrelse blir at yde til de elever av den tvungne fortsættelsesskole (§ 5), som maa opholde sig utenfor hjemmet i skoletiden.

§ 19. Undervisningen i folkeskolen skal henlægges til fuldstændige lærerposter med mindst 24 skoleuger aarlig enten særskilt for en enkelt av skolens avdelinger eller for begge.

Undervisningstid, der ikke kan henlægges til nogen av de fuldstændige lærerposter, kan overdrages hjælpelærere (§ 30). Dog skal der intet være til hinder for, at der ogsaa utenfor dette tilfælde oprettes hjælpelærerpost, naar posten samtidig tillegges undervisning i fortsættelsesskolen med tilsammen mindst 24 ukers undervisning.

Som lærere i sang, legemsøvelser, huslig økonomi, tegning og haandarbeide kan anvendes timelærere.

Lærer eller lærerinde i fuldstændig lærerpost, som i henhold til § 33 har at overta bestyrelsen av eller tilsynet med en eller flere av et herreds folkeskoler, kan tillægges en kortere undervisningstid end for fuldstændig lærerpost bestemt.

§ 20.

1. For hvert amt fastsetter amtstinget lavmaal av løn for de i fuldstændige lærerposter ansatte lærere. Lavmaalet fastsettes særskilt for lærerposter i folkeskolens anden avdeling og særskilt for poster i smaaskolen, for de første ikke under kr. 24,00 og for de sidste ikke under kr. 19,00 pr. skoleuke (36 timer i skolens anden avdeling og 30 timer i smaaskolen).
2. Likeledes fastsetter amtstinget for hver av de 2 nævnte grupper av fuldstændige lærerposter samt for lærerposter med mindst 24 uker (å mindst 30 ukentlige timer) aarlig undervisning i fortsættelsesskole eller i fortsættelsesskole og folkeskole tilsammen (§ 19, 2det led) 4 alderstillæg, som opnaaes efter 3, 6, 9 og 12 aars tjeneste.
3. Tjenestetid som lærer i fuldstændig lærerpost i by, ved fortsættelsesskole i by, ved abnormskole, eksamensberettiget middelskole, amts- eller folkehøiskole eller anden ungdomsskole, ved eksamensberettiget lærerskole, ved tvangsskole og skolehjem i post med mindst 24 uker (å mindst

13 aug.
Nr. 1.

30 ukentlige timer) aarlig undervisning blir at medregne til opnaaelse av alderstillæg. Tjeneste i nogen av de nævnte poster med mindre antal aarlige undervisningsuker end 24 (å mindst 30 ukentlige timer) regnes for en tilsvarende brøkdel av et tjenestear.

4. Ogsaa tjeneste ved andre skoler end de ovenfor nævnte skal der være adgang til at medregne til opnaaelse av alderstillæg, naar arbeidet ved vedkommende skole kan sidestilles med arbeidet ved folkeskolen. Hvorvidt og i hvilken utstrækning tjeneste ved saadanne skoler blir at medregne, avgjøres av Kirke- og Undervisningsdepartementet.

5. Lærer, som gjør tjeneste i en post, som berettiger til alderstillæg, kan av skolestyret meddeles permission i indtil 3 maaneder med ret til at faa permissionstiden medregnet til opnaaelse av alderstillæg og med ret til at oppebære alderstillæg i permissionstiden. Gjælder permissionen længere tid end 3 maaneder, kræves overtilsynets samtykke, forat læreren i permissionstiden skal faa optjene og oppebære allerede optjent alderstillæg.

6. For poster i smaaskolen skal det første alderstillæg utgjøre mindst kr. 120,00 og høist kr. 125,00 og hvert av de sidste mindst kr. 100,00 og høist kr. 125,00. For de øvrige poster, som berettiger til alderstillæg, skal hvert tillegg utgjøre mindst kr. 175,00 og høist kr. 200,00. Alderstillæggene beregnes fra den efter det fylgte 3dje, 6te, 9de eller 12te tjenestear næst paafølgende 1 januar eller 1 juli.

7. Amtsskolestyret har i anledning herav at indhente overtilsynets uttalelse om saken og gjennom amtmanden at forelægge den for amtstinget. Dettets beslutning meddeles overtilsynet. Finder dette noget derved at erindre, har det med amtsskolestyrets fornyede betænkning at la saken forelægge til endelig avgjørelse i nyt møte av amtstinget.

Ved forandring av de fastsatte lønningslavmaal eller alderstillæggenes beløp forholdes paa samme maate som ved den første fastsettelse.

§ 24. I ethvert herred skal idetmindste for en av lærerne i fullstendig post skaffes familiebolig med hosliggende jordvei av saadan størrelse, at derpaa mindst 2 kjør kan fødes og en have anlægges. Saadan familiebolig, som anskaffes efter denne lovs ikrafttræden, maa bestaa av mindst 3 værelser og kjøkken samt kjelder og fornødne ydre rum.

Er lærerpost forbundet med en kirkesangerstilling, kan ovenstaaende bestemmelse ansees opfylgt ved den klokkegaard,

som enten haves eller anskaffes, forsaavidt den tilfredsstiller 13 aug.
betingelserne i 1ste led. Nr. 1.

Kan læreren ikke paa denne maate erholde jordvei, avgives hertil en passende del av bygselledig beneficert eller statens gods, hvis kjøpesum bestemmes paa samme maate som ved deslike eiendommers salg underhaanden til leilendinger. Kjøpesummen og de lærerjorden paaheftede jorddrotlige rettigheter utredes av vedkommende herredskasse.

Skulde den fornødne jord ikke kunne anskaffes paa ovenanførte maate, tilveiebringes samme ved kjøp av andet jordegods eller i fornødent fald ved leie, i hvilket tilfælde den aarlige leiesum utredes av herredskassen.

De for skolejorden eller klokkergaard, som træder istedenfor samme, fornødne uthus og gjærder skaffes av herredet. Vedlikeholdelsen av gjærder og uthus kan paabindes læreren.

Dersom ovennævnte bestemmelse i noget herred findes at medføre uforholdsmæssige bekostninger, kan der efter andragende fra herredsstyret av Kongen bestemmes, at der fra samme gjøres undtagelse, mot at der tillægges en av de fuldstændige lærerposter en tilsvarende avsavns godtgjørelse av herredet.

Ønsker et herred at skaffe flere lærere jordvei, skal det ha adgang til at faa avgit prestegaardsjord samt til at faa kjøpt bygselledig beneficert eller statens gods, saaledes som i denne paragrafs tredje passus bestemt.

Ingen nedsættelse maa finde sted i den en lærerpost tillagte løn i anledning av, at der er eller blir skaffet jordvei eller bolig eller begge dele til bruk for postens indehaver.

Denne bestemmelse skal dog ikke være til hinder for, at der for bruken av skolejord, som er eller maatte bli anskaffet foruten den, som ethvert herred efter nærværende paragrafs 1ste led pligter at skaffe, betinges en bestemt aarlig efter forholdene ansat billig avgift. Paa saadan frivillig anskaffet skolejord, som maatte være erhvervet før 1 januar 1909, kan dog avgift kun legges med Kirke- og Undervisningsdepartementets samtykke. Paa skolejord, som frivillig er anskaffet efter 1 januar 1909, og til hvis anskaffelse bidrag er ydet av amtsskolekassen, er adgangen til at legge avgift og dennes størrelse avhengig av amtstingets bestemmelse. Denne avgift maa dog ikke overstige 4 pct. av det beløp, som kommunen eller kredsen av egne midler har anvendt til eiendommens anskaffelse og til opførelse av fornødne uthus og gjærder.

§ 25. Lønningsvilkaarene for hjelpelærere og lærere i fortsættelsesskolen samt for timelærere og vikarierende lærere fastsettes av herredsstyret efter forslag av skolestyret.

§ 26. Som lærer i folkeskolen maa kun ansættes den,

13 aug. der taler landets sprog og fyldestgjør de i grundlovens § 92 Nr. 1. litr. a—d opstillede krav.

Skal den, som ansættes, overdrages undervisning i kristendomskundskap eller føre tilsyn med undervisning i kristendomskundskap, f. eks. i egenskap av bestyrer eller inspektør, maa han tillike tilhøre statskirken.

Ingen kan erholde fast ansættelse som lærer i folkeskolen før det fyldte 20de aar.

Derhos kræves, for at nogen skal erholde fast ansættelse:

a. I fuldstændig lærerpost i folkeskolens første afdeling (smaaskolen):

Vidnesbyrd for, at vedkommende har bestaat en ved lov anordnet teoretisk og praktisk prøve.

Saadant vidnesbyrd gir ogsaa adgang til fast ansættelse i fuldstændig lærerpost med undervisning i enkelte fag i folkeskolens anden afdeling, dog kun under 12 skoleuger aarlig (§ 21);

b. i fuldstændig lærerpost i folkeskolens anden afdeling:

Vidnesbyrd for at ha bestaat:

- 1) En ved lov bestemt afgangsprøve ved en lærerskole eller en dertil svarende prøve, eller
- 2) den for adgang til Universitetet anordnede prøve i forbindelse med den eller de tillægspørvær, der bestemmes ved lov.

Vidnesbyrd for at ha bestaat en av disse prøver gir adgang til fast ansættelse i enhver fuldstændig lærerstilling i folkeskolen.

Den, der ved den offentlige lærerprøve fremlægger fyldestgjørende vidnesbyrd for længere tids virksomhet som lærer ved offentlig eller privat skole, kan fritages for den praktiske del av de foran under a og b nævnte prøver. Som lærere i legemsøvelser, haandarbeide og huslig økonomi kan ogsaa ansættes fast personer, som — uten saadanne prøver som under litr. b 1 og 2 nævnt — har skaffet sig specialutdannelse i nævnte fag ved kurser eller undervisningsanstalter, godkjendt av Kirke- og Undervisningsdepartementet.

For at bli ansat som bestyrer eller inspektør skal vedkommende ha arbeidet i folkeskolens tjeneste i mindst 5 aar og ha den for folkeskolens lærere lovbestemte utdannelse.

Bestemmelsen om tillægspørvær gjelder dog ikke dem, som ved denne lovs ikrafttræden har 5 aars tjeneste i folkeskolen.

§ 28. Lærerposter ved folkeskolen kundgjøres ledige av skolestyret med opgivende av postens vilkaar og ansøknings-tiden, samt, forsaavidt posten kun kan søkes av mænd eller kun av kvinder — oplysning derom. Samme pligt til kund-

gjørelse gjelder ogsaa inspektørposter ved folkeskolen samt lærerposter ved fortsættelsesskolen og ved fortsættelsesskolen og folkeskolen tilsammen (§ 19, 2det led), naar postene er tillagt mindst 24 ukers aarlig undervisning à mindst 30 ukentlige timer. 13 aug. Nr. 1.

Der maa ikke i kundgjørelsen gjøres krav paa, at ansøkerne skal gi oplysning om sin stilling til tidens politiske eller kulturelle stridsspørmaal.

Undtagelse fra bestemmelse i første led kan ske for hjælpelærerposter, til hvilke ikke den hele undervisning i en skolekreds eller klasse er henlagt, og for timelærerposters vedkommende samt ved antagelse av vikarierende eller andre midlertidige lærere og lærerinder.

§ 30. Samtlige lærerposter besættes av skolestyret.

For de fuldstændige lærerposters vedkommende skal skolestyret gi kredsens eller kredsens tilsynsutvalg anledning til at uttale sig om ansøkerne. Inden det derefter meddeler nogen besikkelse, har det at forelægge overtilsynet sin beslutning om postens besættelse. Finder dette, at en anden av ansøkerne er at foretrække, og skolestyret fastholder sin beslutning, kan overtilsynet forelægge saken for herredsstyret, og er dette enig med overtilsynet, har skolestyret at ansætte den av overtilsynet foretrukne ansøker.

Har skolestyret med $\frac{2}{3}$ flertal fastholdt sin beslutning og $\frac{2}{3}$ av herredsstyrets medlemmer er enig med skolestyret, blir den av dette foretrukne ansøker at ansætte. Opnaas ikke saa stort flertal, kan overtilsynet forelægge saken for Kirke- og Undervisningsdepartementet til endelig avgjørelse.

Paa samme maate som ved besættelsen av fuldstændige lærerposter forholdes ved ansættelse av skoleinspektører og av lærere ved fortsættelsesskolen og fortsættelsesskolen og folkeskolen tilsammen (§ 19, 2det led), naar disse lærere er tillagt mindst 24 ukers aarlig undervisning à mindst 30 ukentlige timer, samt ved ansættelse av hjælpelærere, hvem den hele undervisning i en skolekreds eller en klasse av folkeskolen skal overdrages.

Om besættelsen av de øvrige lærerposter blir indberetning at avgi til overtilsynet.

§ 33. Lærer eller lærerinde er forpligtet til ikke alene ved sin undervisning, der skal være i overensstemmelse med undervisningsplanen og de indførte lærebøker, men ogsaa ved gjennomførelsen av skolens bestemmelser om orden og tugt at medvirke til skolebarnenes opdragelse som kristne og medlemmer av det norske statssamfund.

Det paaligger enhver av dem at virke for, at skolen blir

13 aug. stadig søkt av sine elever, samt forøvrig at ha sin opmerksomhet henvendt paa deres forhold utenfor skolen.

Nr. 1. De har efter skolestyrets paalæg:

- a) at overta bestyrelsen av og tilsynet med en eller flere av herredets folkeskoler;
- b) at være klasseforstandere for en eller flere klasser;
- c) at overta timer i folkeskolens fag ved den i §§ 7 og 8 omhandlede undervisning;
- d) at bistaa ved de i § 57 omhandlede prøver for barn, som undervises utenfor folkeskolen, samt ved de paa overtilsynets forlangende berammede overhøringer (§ 67);
- e) at gjøre indskud i vikarkasse indtil 2 pct. av lønnen (med alderstillæg). Av vikarkassens midler skaffes $\frac{4}{10}$ tilveie av herredet; resten $\frac{6}{10}$ av lærerpersonalet i tilfælde med bidrag av amtsskolekassen. Opretter et amt vikarkasse for sit lærerpersonale, har en saadan vikarkasse ret til bidrag av staten med $\frac{2}{10}$, av herredene med $\frac{2}{10}$ og av lærerpersonalet med indtil $\frac{5}{10}$, begrænset til 2 pct. av lønnen med alderstillæg.

De skal derhos forøvrig rette sig efter de bestemmelser, som i medfør av nærværende lov optages i skolens plan eller gives av skolestyret ved almindelig forskrift eller ved særskilt beslutning.

Lærere, som herefter ansættes, skal være forpligtet til at finde sig i de bestemmelser, som av statsmagtene maatte fattes angaaende deres og deres enkers og barns pensionsforhold, saasom om indskud i offentlig eller kommunal pensionskasse, eller om foreløbig avsætning for en fremtidig pensionsordning, om aldersgrænse m. v.

§ 34. Lærer eller lærerinde, som ikke har fast ansættelse, kan av skolestyret opsiges med 3 maaneders frist, forsaavidt ikke andet vilkaar ved ansættelsen er bestemt. Dog skal, forinden endelig beslutning om opsigelse fattes, overtilsynet ha hat anledning til at uttale sig.

De fast ansatte lærere eller lærerinder kan, naar de viser uduelighet eller lægger for dagen utilbørlig forhold i tjeneste eller liv, eller naar deres forhold forøvrig gjør dem uskikket til forsvarlig at røgte sin lærergjerning, avskediges av skolestyret, naar dette og overtilsynet, efterat vedkommende og tilsynsutvalget er git anledning til at uttale sig, deri er enige.

For grove forseelser kan skolestyret straks fjerne en lærer eller lærerinde fra virksomhet i skolen, indtil avskedigelse kan finde sted, eller dom bli erhvervet. Vedkommende nyder fuld løn, indtil forholdet er paakjendt ved endelig dom, eller avskedigelse har fundet sted.

Saafernt en eller flere av et herreds folkeskoler besluttet

nedlagt eller omorganisert, skal lærer, som herefter ansættes, 13 aug.
være forpligtet til efter skolestyrets forlangende at overta hel Nr. 1.
eller delvis tjeneste ved anden folkeskole, dog maa lærerens
stilling ikke i væsentlig grad gjøres besværligere, likesom hans
løn derved ikke maa formindskes.

Læreren kan kræve skolestyrets beslutning herom forelagt
overtilsynet til endelig avgjørelse.

§ 35. Lærer eller lærerinde er forpligtet til at gi 2 maa-
neders opsigelse.

Naar en lærer har mottat ansættelse i en ny post i folke-
skolen, eller der er hengaat en maaned, efterat han har faat
meddelelse om den nye ansættelse, er hans tidligere post i
folkeskolen at anse som opsagt fra den tid, da ansættelsen i
den nye post fandt sted.

Et skolestyre, som ansætter en ny lærer, har derom sna-
rest mulig at underrette saavel denne som skolestyret i den
kommune, hvor han tidligere var ansat. Underretningen til
vedkommende lærer skal sendes paa saadan maate, at dens
freikomst lar sig eftervise.

§ 37. To ganger aarlig har herredets samtlige lærere og
lærerinder efter skolestyrets tilsigelse at sammentræde med dette
til forhandling om skolens virksomhet, tilstand og midler til at
fremme dens formaal. Det ene av disse møter blir om mulig
at holde ved en skole, hvor de møtende hører paa undervis-
ningen.

Overtilsynet underrettes betimelig om ethvert saadant møtes
berammelse. Den til møterne medgaaede tid avgaar i lærernes
skoletid uten avdrag i lønnen.

§ 38.

1. Som bidrag til avlønning av de ved folkeskolen og ved
den tvungne fortsættelsesskole (§ 5) ansatte lærere erholder
ethvert herred ved hvert halvaars utgang av statskassen
et beløp, som svarer til mindst 45 hundredele av den
utredede lærerløn for den i henhold til § 5 meddelte un-
dervisning. Bidraget beregnes dog, forsaavidt folkeskolens
lærere angaar, ikke i noget tilfælde av en høiere ukeløn
end kr. 24,00 i folkeskolens 2den avdeling og kr. 19,00 i
smaaskolen. I Finmarkens amt kan bidraget beregnes av
ukeløn indtil kr. 28,00 og kr. 22,00, henholdsvis i 2den
avdeling og i smaaskolen.

2. Endvidere erholder ethvert herred av statskassen bidrag,
som til lærernes avlønning, til sine utgifter ved barns ind-
losjering paa skolestedet (§ 17, 3dje led) og til de utgifter,
som herredet pligter at utrede til lærernes vikarkasser, hvor
saadanne er eller blir oprettet (§ 33).

3. For herreder, hvis bæreevne er ringe, forhøies statskassens

13 aug.
Nr. 1.

bidrag med indtil 35 hundrededele. Intet herred kan dog faa saa stort bidrag, at udgifterne til herredets folkeskole og den tvungne fortsættelsesskole blir mindre, end de var det sidste aar, før denne lovbestemmelse traadte i kraft. Ved avgjørelsen av statsbidragets størrelse for det enkelte herred kan der ogsaa tages hensyn til herredets offervillighet i det hele like overfor sin folkeskole.

4. Til forhøiet statsbidrag bevilges for hver budgettermin et beløp, som svarer til 20 hundrededele av den sum, som fremkommer, naar man regner, at alle herreder oppebærer et statsbidrag av 45 hundrededele av de foran i nærværende paragrafs 1ste og 2det led omhandlede utgifter. Av dette beløp blir, saalænge denne lovs bestemmelser om minimumsskoletiden er gjældende, kr. 200 000,00 at tilstaa herredene til dækkelse av de økede utgifter ved alderstillæggenes forhøielse.

Kirke- og Undervisningsdepartementet avgjør efter at ha indhentet amtstingenes erklæringer, hvilke herreder er berettiget til forhøiet statsbidrag, og hvor stort dette for hvert enkelt herred skal være.

De lovbestemte alderstillæg (§ 20) utredes av amtsskolekassen.

Til fortsættelsesskolen (§ 1) blir i tilfælde at utrede bidrag av amtsskolekassen efter de i § 46 indeholdte forskrifter.

Hvad der foruten disse bidrag og andre inntægter, som maatte være herredets folkeskoler tillagt, utkræves til bestrikkelse av folkeskolens og fortsættelsesskolens utgifter, utredes, forsaavidt ikke i denne lov anderledes bestemmes av herredskassen efter bevilgning av herredsstyret.

§ 39. Herredsstyret kan, saafremt vedkommende skolekreds deri er enig, bestemme, at utgifterne ved skolehuses opførelse, vedlikeholdelse og leie helt eller for en del skal bæres av kredsens. Overtilsynets betænkning om saken bør forinden være indhentet.

Utgifterne ved skolens opvarmning, opplysning og renhold, ved skoleindboets flytning fra et sted til et andet samt ved lærernes reise utredes av kredsens, forsaavidt ikke anderledes av herredsstyret bestemmes.

Læreren har ret til fri skyss eller skyssgodtgjørelse efter lov om offentlige tjenestemænds skyss- og kostgodtgjørelse av 10 juli 1894 for flytninger fra kreds til anden, samt naar skolerutens ordning medfører reiser for ham tillands paa minst 6 km. eller tilvands.

§ 44.

1. De i §§ 42 og 43 omhandlede bruks- og distriktsskoler er med hensyn til adgangen til at opnaa bidrag av amts-

skolekassen og statskassen og iøvrig i enhver henseende 13 aug.
likestillet med herredets folkeskoler. Nr. 1.

2. Ved en bruksskole skal eieren eller eierne være pligtige til at anskaffe de undervisningsmidler — derunder ogsaa frit skolemateriel — som skolestyret beslutter indført ved bygdens folkeskoler.

§ 45.

1. For hvert amt skal der være en amtsskolekasse dannet ved bevilgning av amtskassen og bidrag av offentlige midler, beregnet som følger:
2. Naar et amtsting til amtsskolekassen bevilger et beløp, som svarer til mindst 8 øre for hver av amtets landdistrikts indbyggere efter sidste folketælling, skal vedkommende amtsskolekasse være berettiget til av offentlige midler at erholde det tredobbelte og for Tromsø og Finmarkens amter det firedobbelte av det bevilgede beløp, saafremt dette ikke overstiger, hvad der svarer til 15 øre for hver indbygger. Bevilges et større beløp av amtskassen, skal amtsskolekassen endvidere erholde det dobbelte og Tromsø og Finmarkens amter det tredobbelte herav av offentlige midler, saafremt det dertil fornødne av Stortinget er bevilget.
3. Derhos skal amtsskolekassen til bestridelse av utgiftene ved det 3dje og 4de alderstillæg efter 9 og 12 aars tjeneste (§ 20) av offentlige midler erholde et bidrag svarende til kr. 60,00 for hvert saadant tillæg i smaaskolen og kr. 100,00 for hvert saadant tillæg i folkeskolens 2den avdeling og i fortsættelsesskolen.

§ 46. Av amtsskolekassen utredes efter amtstingets bevilgning:

- a. De lærere ifølge § 20 tilkommende alderstillæg.
- b. De med amtsskolestyret forbundne utgifter, deri løn til amtsskoleinspektør, naar saadan besluttet ansat.
- c. Bidrag til opførelse av skolehus (med eller uten lærerbolig) og til anskaffelse av indbo til skolehuset (§ 13), til opførelse av lærerbolig eller avsavns godtgjørelse for saadan, til anskaffelse av jordvei (med bolig) for lærer eller til avsavns godtgjørelse herfor, samt til erhvervelse og istandbringelse av skolehaver.
- d. Bidrag til skolernes forsyning med undervisningsmidler (læremidler til fælles bruk ved undervisningen, læsebøker, skrive- og tegnesaker, § 13) samt til boksamlinger for lærere.

Ethvert herred er berettiget til at erholde $\frac{1}{2}$ av utgiftene til de undervisningsmidler, som skolen ifølge § 13 sidste led maa være forsynt med.

- 13 aug. e. Bidrag til bestridelse av utgiftene til folkeskolen i de
Nr. 1. herreder, hvor skoleutgiftene paa grund av stedlige forhold
er uforholdsmæssig store og bæreevnen ringe.
f. Bidrag til vikarkasser samt til dækkelse av utgifter til
vikarløn under længere sygdomsforfald.
g. Bidrag til fortsættelsesskoler.

Hvert herred er berettiget til at erholde tre fjerdedele av utgiftene (skolerum og indbo ikke medregnet) til en eller flere fortsættelsesskoler med tilsammen indtil 6 maa- neders skoletid. Til anskaffelse av undervisningsmateriel har dog herredet ikke krav paa mer end $\frac{1}{2}$ bidrag.

- h. Bidrag til arbeidsskoler.

Enhver anvisning paa amtsskolekassen utfærdiges av amtmanden. Med regnskapsførselen, regnskapets revision og decision forholdes efter de regler, som gjælder for andre amts- kommunen tilhørende kasser.

§ 47. I ethvert herred skal der være et skolestyre be- staaende av:

- a. En prest i selvstændig embede efter biskopens valg. Valget foretages for 2 aar.
- b. Formandskapets ordfører.
- c. I kommuner, hvor antallet av de fuldstændige lærerposter ved folkeskolen er 15 eller derover, hvorav mindst 5 er lærerindeposter, en lærer og en lærerinde i fuldstændig post; i kommuner, hvor antallet av de fuldstændige lærerposter er under 15, en lærer eller lærerinde i fuldstændig post. Like med fuldstændige lærerposter regnes lærerposter med mindst 24 uker aarlig à mindst 30 ukentlige timer i fortsættelsesskolen og i fortsættelsesskolen og folke- skolen tilsammen (§ 19, 2det led), likesom de lærere, som er ansat i saadanne poster, har stemmeret og er valgbare paa samme maate som lærere i fuldstændige poster i folke- skolen. Hvor der skal vælges en lærer og en lærerinde, foregaar valget i særskilte møter av lærere og lærerinder, i de øv- rige kommuner i samlet møte. Valget gjælder for 2 aar. Møterne ledes av skolestyrets formand.
- d. Saa mange av herredsstyret for 3 aar valgte medlemmer, som dette selv bestemmer. Ved de to første valg efter denne lov uttræder en tredjedel av skolestyrets medlemmer blandt dem, som har forrettet længst, saavidt fornødent efter lodtrækning. Er tallet ikke delelig med 3, saa der fremkommer brøk, regnes denne for en hel. Senere ut- træder hvert aar de, som har forrettet længst. Valget paa de medlemmer av skolestyret, som skal tiltræde dette samtidig med, at et nyt herredsstyre skal begynde at fun- gere, foretages av det nye herredsstyre. Dette valg kan

foretages i det møte, hvori der vælges ordfører og vice- 13 aug.
ordfører. Enhver, som har gjort tjeneste i 3 aar, kan Nr. 1.
undslaa sig for at motta valg for de 3 næste.

e. Eier av verk eller bruk, der bekoster egen folkeskole (§ 42), naar der handles om denne skoles anliggender. Er der flere eiere, møter en av disse efter overenskomst.

f. Hvor skolestyret i henhold til § 48 har overtat bestyrelsen av og tilsynet med herredets høiere almenskole, denne skoles bestyrer.

For hvert av de under bokstav c og d omhandlede medlemmer vælges paa samme maate som medlemmene en varamand.

Skolestyrets medlemmer vælger sig imellem formand og næstformand, hver gang for et aar.

Den, som har fungert som formand i 3 aar efter hinanden, kan undslaa sig for at motta gjenvalg som saadan i likesaa lang tid.

§ 50. Skolestyret utarbeider den i § 12 omhandlede skoleplan med undervisningsplan og timefordelingstabel.

Inden nogen av disse planer sættes i kraft, skal overtilsynet ha hat anledning til derom at ytre sig.

Avskrifter av samtlige planer tilstilles overtilsynet, amtskolestyret og formandskapet.

Skolestyret har i betimelig tid før hvert skoleaars begyndelse og paa den maate, som i skoleplanen bestemmes, at bekendtgjøre, naar og hvor skolen holdes i de forskjellige kredser.

§ 54. Uttalelse eller beslutning i folkeskolens anliggender fra en skolekreds maa for at være gyldig avgives i kredsmøte.

Kredsmøte ledes av tilsynsutvalgets formand og sammenkaldes av denne, naar han finder det hensigtsmæssig eller naar det forlanges av skolestyret eller av mindst 5 av skolekredsens husfædre. Indkaldelsen til møtet sker paa den maate, som i skoleplanen bestemmes, og med opgivende av forhandlingsemnerne. Gjælder det avstemning om sprogformen (§ 73), maa møtet avholdes paa en for kredsen beleilig aarstid og med mindst 2 ukers varsel, bekendtgjort paa den for stedet sedvanlige maate, likesom avstemningen skal foregaa skriftlig.

Ret til at delta i kredsmøte har enhver i kredsen boende over 25 aar gammel mand eller kvinde, som enten

1. har kommunal stemmeret eller
2. er skattepliktig eller
3. er skolesøkende barns far, mor eller forsørger. Ved behandlingen av saker, som medfører kredsutgifter, deltar dog kun de under 1 og 2 nævnte personer.

13 aug. Skolestyret har at sørge for, at der foreligger fornøden
Nr. 1. fortegnelse over kredsens stemmeberettigede.

Fællesmøte kan sammenkaldes for flere kredser til behandling av fælles anliggender efter avtale mellem vedkommende tilsynsutvalgs formænd. Formanden i tilsynsutvalget i den skolekreds, inden hvilken fællesmøtet avholdes, leder dets forhandlinger.

Kredsmøtets beslutninger fattes med stemmeflerhet, forsaavidt ikke anderledes i denne lov er fastsat, og indføres i tilsynsutvalgets forhandlingsbok. I tilfælde av stemmelikhet gjør formandens stemme utslaget.

En i kredsmøte fattet beslutning kan inden 4 uker av skolestyret eller mindst en fjerdedel av kredsens i saken stemmeberettigede indvaanere forlanges forelagt nyt kredsmøte til endelig behandling.

Skolestyrets medlemmer og menighetens prester har adgang til at delta i ethvert kredsmøtes forhandlinger, dog uten stemme.

§ 73. Undervisningen skal foregaa i det norske språk efter følgende regler:

1. Ved den muntlige undervisning bruker elevene sit eget talesprog, og læreren skal saavidt mulig tillempe det for ham naturlige talesprog efter dette.
2. Elevene skal lære at læse baade landsmaal og det almindelige bokmaal, hvorfor læsebøkene maa indeholde tilstrækkelig læsestoff i begge maalformer.
3. Skolestyret fastsætter for hver enkelt kreds:
 - a) Om elevenes skriftlige arbeider i almindelighet skal avfattes paa landsmaal eller i det almindelige bokmaal.
 - b) Hvilken abc og læsebok skal brukes i skolen.

Skolens lærebøker skal være avfattet i det maal, som er fastsat for de skriftlige arbeider.

4. Inden skolestyret fatter sin beslutning, skal overtilsynet og derefter kredsens erklæring være indhentet. Naar erklæring fra en kreds skal indhentes, besørger skolestyret mandtal optat over de i kredsens stemmeberettigede, (§ 54, 3dje led). Er kredsens erklæring vedtat med flertal av de i saken stemmeberettigede, er den bindende for skolestyret. Likeledes er den bindende for skolestyret, hvis erklæringen er vedtat med almindelig flertal av de fremmøtte stemmeberettigede, forsaavidt disses antal utgjør mindst $\frac{2}{3}$ av kredsens samtlige stemmeberettigede i saken.
5. Naar skolestyret har fattet beslutning i henhold til nærværende paragrafs 3 a—b, kan denne beslutning først omgjøres efter 5 aars forløp.
6. Den maalform, som brukes ved nærværende lovs ikraft-

træden, skal fremdeles brukes, indtil indførelsen av den anden maalforn maatte bli besluttet av skolestyret. 13 aug.
Nr. 1.

7. Hvis en fjerdepart av de stemmeberettigede i en skolekreds til skolestyret indsender forlangende om, at der skal fattes bestemmelse i henhold til nærværende paragraf, 3dje led, er skolestyret pliktig til for kredsens vedkommende at etterkomme saadan henvendelse.

8. I de blandede sprogdistrikter i Tromsø stift kan Kirke- og Undervisningsdepartementet efter forslag av skolestyret, og efterat overtilsynet har hat anledning til at uttale sig, bestemme, at barnene kun skal lære at læse et av de førnævnte maal, samt at lappisk og kvænsk kan benyttes som hjælpesprog ved undervisningen, og at der kan anvendes læse- og lærebøker med lappisk eller kvænsk tekst ved siden av den norske.

§ 82. Paa andragende fra vedkommende herredsstyre kan Kongen bestemme, at folkeskolen for et herred eller en del av et herred blir at ordne helt eller delvis efter de om folkeskolen i kjøpstæderne gjældende bestemmelser.

II.

De nye bestemmelser i §§ 20, 38 og 45 træder i kraft 1 juli 1916. De nye bestemmelser i §§ 3, 4, 5, 6, 8, 13, 17 og 46 træder i kraft efter Kongens nærmere bestemmelse. De øvrige forandringer træder i kraft straks.

Ti har Vi antat og bekræftet, likesom Vi herved antar og bekræfter samme som lov, under Vor haand og rikets segl.

Git paa Kristiania slot den 13 august 1915.

Haakon.

(L. S.)

Gunnar Knudsen.

Hesselberg.

Lov

om forandringer i og tillæg til den almindelige borgerlige straffelov.

Vi Haakon, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Os er blit forelagt Stortingets beslutning, av 4 august 1915 saalydende:

I.

Efternævnte paragraffer i den almindelige borgerlige straffelov av 22 mai 1902 skal herefter lyde som følger:

13 aug.

Nr. 2.

13 aug. § 134. Den, som, i hensigt at unddra sig sin verne-
 Nr. 2. pligt her i landet, ved lemlæstelse eller paa anden maate gjør sig ubrukbar til krigstjeneste, eller som medvirker til, at nogen i saadan hensigt gjøres ubrukbar til krigstjeneste, straffes med fængsel indtil 1 aar.

Med bøter eller med hefte eller fængsel indtil 1 aar straffes den, som medvirker til, at nogen, der staar i norsk krigstjeneste, rømmer eller undlater at indfinde sig til krigstjeneste, eller til, at der forøves nogen efter militær lov strafbar handling, der kan medføre 2 aars fængsel eller strengere straf.

Som i andet led bestemt straffes ogsaa den, som offentlig søker at ophidse nogen, som hører til den væbnede magt, til uvilje mot tjenesten eller til hat mot militære foresatte eller overordnede.

§ 240. Med bøter eller fængsel indtil 2 aar straffes den mand, som unddrar sig for at yde en av ham besvangret kvinde den hjælp eller støtte i anledning av svangerskapet eller nedkomsten, som efter de foreliggende forhold med rimelighet kan kræves av ham, med den følge, at hun hensættes i en nødlidende eller hjelpeløs tilstand. Forøver hun herunder nogen forbrydelse rettet mot fostrets eller barnets liv, eller utsættes ved nævnte tilstand dets liv for fare, straffes han med fængsel indtil 3 aar.

§ 334. Med bøter straffes den, som undlater at føre lovbefalt fortegnelse over personer, som han gjør sig en næringsvei av at motta i natteherberge, eller som undlater at indføre overensstemmende med gjældende forskrifter i fortegnelsen eller i en lovbefalt opgave nogen saadan person, eller som undlater paa forlangende av øvrigheten at fremlægge fortegnelsen.

Paa samme maate straffes den, som bevirker eller medvirker til, at der for hans vedkommende ikke sker indførsel i fortegnelsen eller ikke blir avgitt opgave eller melding, eller til, at opplysningene i noget punkt blir ufuldstændige eller urigtige.

§ 418. Forser nogen sig mot de forskrifter til undgaaelse av sammenstøt mellem skibe eller angaaende nødsignaler eller lodsnings, som han pligter at følge, straffes han med bøter.

Paa samme maate straffes den, som forser sig mot forskrifter, som Kongen eller den, han bemyndiger, har utfærdiget om indseilingen til rikets krigshavner eller om seilassen indenfor en krigshavns omraade.

II.

Denne lov træder i kraft straks. Samtidig ophæves den provisoriske anordning av 25 september 1914 om forbud mot forsvarsfiendtlig agitation § 1 og den provisoriske anordning

av 23 december 1914 om indpassering til rikets krigshav. 13 aug.
ner m. v. Nr. 2.

Ti har Vi antat og bekræftet, likesom Vi herved antar og bekræfter samme som lov, under Vor haand og rikets segl.

Git paa Kristiania slot den 13 august 1915.

Haakon.

(L. S.)

Gunnar Knudsen.

Hesselberg.

LOV

om forandringer i lov om erhvervelse av skog av 18
september 1909.

13⁷aug.
Nr. 3.

Vi Haakon, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Os er blit forelagt Stortingets beslutning, av 9 august 1915 saalydende:

I.

Efternævnte bestemmelser i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 skal herefter lyde saaledes:

§ 1. Ved skoggrund forstaaes i denne lov foruten grund, som er bevokset med skog, ogsaa snauhugget skogmark. Efter andragende fra herredsstyret kan Kongen bestemme, at lyng- og heiestrækninger og andre skogbare utmarksstrækninger, som er høvelige til barskogavl, skal indgaa under skoggrund.

Om de erhvervelser av skoggrund, som ikke gaar ind under denne lov, gjælder lovgivningens almindelige regler om erhvervelse av fast eiendom.

§ 2. Uten tilladelse av Kongen (koncession) kan eiendomsret til skoggrund ikke med fuld retsvirkning erhverves av andre end staten, norske kommuner og norske statsborgere, saafremt skoggrunden alene eller sammen med det, erhververen tidligere eier av skoggrund i samme herred, utgjør mer end 100 hektar eller mer end en tiendedel av herredets samlede flateindhold av skoggrund.

§ 3. Selv om erhververen er norsk statsborger, maa han ha kongelig tilladelse til erhvervelse av skoggrund, som alene eller sammen med det, erhververen og i tilfælde dennes familie tidligere eier av skoggrund i herredet, utgjør mer end 500

13^{aug.} hektar eller mer end en tiendedel av herredets samlede flate-
Nr. 3. indhold av skoggrund:

- a. saafremt erhververen eller dennes egtefælle eller, hvis erhververen er under 21 aar, nogen av hans forældre leder eller har del i ledelsen av eller er ansat i tjeneste hos et selskap, hvis forretning omfatter handel med eller utnyttelse av skog eller skogprodukter;
- b. saafremt erhververen ikke i de to sidste aar før kontraktens avslutning har været og fremdeles er bosat i det herred, hvor eiendommen ligger.

Ogsaa i andre tilfælde maa en norsk statsborger ha kongelig tilladelse til erhvervelse av skoggrund, saafremt den alene eller sammen med det, erhververen og i tilfælde dennes familie tidligere eier av skoggrund i samme herred, utgjør mer end en femtedel av herredets samlede flateindhold av skoggrund.

Til familie henregnes i denne lov bare erhververens egtefælle og barn under 21 aar samt, hvis erhververen er under 21 aar, ogsaa forældre og søskende under 21 aar.

§ 4. For norsk kommune er kongelig tilladelse nødvendig til erhvervelse av skoggrund i en anden kommune, saafremt skoggrunden alene eller sammen med det, kommunen tidligere eier av skoggrund i den anden kommune, utgjør mer end 500 hektar eller mer end en tiendedel av kommunens samlede flateindhold av skoggrund.

§ 5. Efter andragende fra herredsstyret kan Kongen nedsette de i §§ 2, 3 og 4 nævnte arealgrænser for et herred, naar det paa grund av forholdene findes paakrævet. Dog maa de ikke sættes lavere efter §§ 3 og 4 end efter § 2.

Hvis det bestemmes, at lyng- og heiestrækninger og andre skogbare utmarksstrækninger, som er høvelige til barskogavl, skal indgaa under skoggrund, kan Kongen for disse strækningers vedkommende efter andragende fra herredsstyret forhøje de i §§ 2, 3 og 4 omhandlede arealgrænser.

Bestemmelserne kan efter andragende fra herredsstyret igjen ophæves.

§ 6. For norske statsborgere er tilladelse ikke nødvendig til erhvervelse av skoggrund gjennem arv, egteskap eller odelsløsning eller gjennem overdragelse, naar erhververen er nærmere odelsberettiget til eiendommen end overdrageren eller er dennes egtefælle eller beslegtet eller besvogret med overdrageren i op- eller nedstigende linje eller i første eller anden sidelinje.

Norsk statsborger, som bare trenger koncession, fordi han gaar ind under § 3, bokstav b, kan uten tilladelse erhverve skoggrund, naar den alene eller sammen med det, erhververen og i tilfælde dennes familie tidligere eier av skoggrund inden herredet, ikke overstiger 200 ha., selv om arealgrænsen efter §

3, første led, jfr. § 5, er lavere. Men betingelsen herfor er, 13 aug.
at han lar tinglæse en erklæring paa ære og samvittighet om, Nr. 3.
at han har overtat og bosat sig paa eiendommen for selv at
drive den eller vil gjøre dette inden et aar efter kjøpekons-
traktens avslutning, og om, at han vil vedbli at bo paa eien-
dommen og drive den selv i saa lang tid, som er nødvendig til
at utbringe to aars sammenhengende fast ophold i herredet.
Den her omhandlede fritagelse for koncession falder bort, hvis
erklæringen er uriktig, eller hvis erhververen uten samtykke
av vedkommende departement undlater at opfylde den.

Til erhvervelse gjennom tvangsauktion, derunder ogsaa auk-
tion i henhold til konkurslovens § 127, er tilladelse ikke nød-
vendig for:

1. norske statsborgere;
2. norske kommuner, korporationer og stiftelser, som har helt
norsk styre med sæte i Norge, og hvis formaal er almen-
nyttig, Norges Bank, Kongeriket Norges Hypotekbank, Den
norske Arbeiderbruk- og Boligbank, Riksforsikringsanstal-
ten, offentlige fond og autoriserte sparebanker;
3. aktiebanker og forsikringsselskaper, som har helt norsk
styre med sæte i Norge, saafremt erhvervelsen er skedd
for at redde en fordring, som tilhører erhververen, og som
denne har panteret for i eiendommen.

Holdes auktionen efter § 21, skal koncessionsfriheten i alle
de nævnte tilfælde være avhengig av, at erhvervelsen er skedd
for at redde en fordring, som tilhører erhververen, og som
denne har panteret for i eiendommen, uten at panteretten er
paaheftet av den, hvem eiendommen frasælges ved auktionen.

Omfatter en erhvervelse skoggrund og jordbruk, som er
skyldlagt sammen, er tilladelse ikke nødvendig til at erhverve
saa meget av skoggrunden, som for jordbruket tiltrænges til
husbehov og gaardsfornødenhet beregnet efter regelen i § 29,
sidste led.

Om fornødiges, blir det at avgjøre ved lovlig skjøn, hvor-
vidt skoggrunden er mer end tilstrækkelig for nævnte behov,
samt i tilfælde, hvilken del av skoggrunden skal følge jord-
bruket.

§ 7, første punktum. Tilladelse til at erhverve eiendoms-
ret til skoggrund kan, hvor ikke almene hensyn taler derimot,
meddeles norske kommuner, norske statsborgere, korporationer
og stiftelser, som har helt norsk styre med sæte i Norge, og
hvis formaal er almennyttig, samt aktieselskaper og andre sel-
skaper med begrenset ansvar, som har helt norsk styre med
sæte i Norge, og hvis grundkapital helt tilhører staten, norske
kommuner eller norske statsborgere.

§ 9. Skogutvalget har paa begjæring av herredsstyret,

- 13 aug. dettes ordfører, amtmanden, vedkommende regjeringsdepartement
- Nr. 3. eller nogen i erhvervelsen interessert skjønsmæssig at bestemme:
- a. størrelsen av herredets samlede flateindhold av skoggrund,
 - b. hvor stor del av herredets samlede flateindhold av skoggrund tilhører nogen, som efter § 2, § 3, første led, eller § 4 ikke frit kan erhverve skoggrund,
 - c. størrelsen av den skoggrund, som omfattes av en erhvervelse, og av den skoggrund, som erhververen og i tilfælde dennes familie (jfr. § 3, sidste led) tidligere eier inden herredet.

Forøvrig har skogutvalget at avgi de uttalelser, som departementet begjærer, samt utføre de andre forretninger, som tillægges det ved denne lov eller senere love.

§ 12. Naar begjæring er fremsat om skogutvalgets bestemmelse efter § 9, bokstav c, er vedkommende erhverver pliktig til at meddele utvalget, hvilke skoggrunde han og i tilfælde hans familie (jfr. § 3, sidste led) tidligere eier i herredet, samt de opplysninger, han sitter inde med om utstrækningen saavel av disse skoggrunde som av den skoggrund, den nye erhvervelse gjælder.

§ 13. Andragende om koncession efter denne lov skal indeholde opplysning om salgssum, betalingsvilkaar og øvrige salgsbetingelser. Det skal være ledsaget av fornødne beskrivelser og opgaver, som vedkommende departement kan forlange supplert. Andragendet indsendes til skogutvalget. Dette skal behandle andragendet saa snart som efter omstændighetene mulig og sende det videre til herredsstyret, som indsender det til vedkommende departement.

Naar skogutvalget og herredsstyret sender andragendet videre, skal de avgi uttalelse om de forhold, som er nævnt i § 9, bokstav a, b og c, og om, hvorvidt andragendet bør indvilges, og hvorvidt der i tilfælde bør knyttes betingelser til tilladelsen.

For herredsstyrets vedkommende skal erklæringen, undtagen i de tilfælde, som er nævnt i § 31, tillike indeholde uttalelse om, hvorvidt det vil benytte sin forkjøpsret efter § 29.

§ 15, første led. For overtrædelse av betingelser, som er fastsat i en i henhold til denne lov git tilladelse, kan der bestemmes tvangsmulkt, som enten paaløper, indtil forholdet er bragt i orden, eller forfalder for hver overtrædelse. Tvangsmulkten kan inndrives ved utpantning.

§ 17. Avtale, som maatte komme i strid med bestemmelsene i §§ 2, 3 og 4, kan alene forlanges fuldbyrdet, saafremt kongelig tilladelse til erhvervelsen erholdes.

§ 18. Forlanges noget dokument tinglæst angaaende en erhvervelse, hvortil ifølge denne lov behøves tilladelse, og saa

dan ikke fremlægges, kan retsskriveren dog ikke negte tinglæs- 13 aug.
ning, men han skal i saa fald, saavel som hvor han finder det Nr. 3.
tvilsomt, hvorvidt erhvervelsen er i strid med loven, gjøre an-
merkning herom i panteregistret og paa dokumentet. Anmerk-
ningen skal av retsskriveren meddeles vedkommende departe-
ment, som kan bestemme, at den atter blir at utsette.

Om tinglæsning av erklæring efter § 6, andet led, skal
retsskriveren underrette departementet, herredsstyret og lens-
manden.

Ved bedømmelsen av, hvorvidt en erhvervelse er overens-
stemmende med denne lov, bør retsskriveren som regel godta en
av erhververen paa tro og love avgit skriftlig erklæring om
størrelsen av den skoggrund, erhvervelsen gjælder, og av den
skoggrund, som erhververen og i tilfælde hans familie (jfr. § 3,
sidste led) tidligere eier inden samme herred, samt om, at han
i de sidste 2 aar før kontraktens avslutning har været og frem-
deles er bosat i det herred, hvor eiendommen er beliggende, og
ikke staar i noget saadant forhold som i § 3, bokstav a, nævnt
til noget selskap, hvis forretning omfatter handel med eller ut-
nyttelse av skog eller skogprodukter.

§ 22, andet led. Tilhører saadan eiendomsret med fuld rets-
virkning en kvinde, forblir den hendes særeie, om hun gifter sig
med nogen, som er utelukket fra at erhverve eiendommen.

§ 29. I de tilfælde, da der efter bestemmelseerne i denne
lovs 1ste kapitel utfordres koncession til erhvervelse av skog-
grund, og erhvervelsen ikke sker gjennom tvangsauktion, der-
under ogsaa auktion i henhold til konkurslovens § 127, har den
herredskommune, hvor skoggrunden er beliggende, forkjøpsret.
Denne gjælder al inden herredet beliggende skoggrund, som rets-
handelen omfatter, og hvad der er avhændet og skyldlagt sam-
men med skoggrunden.

Avhændes der ved samme retshandel ogsaa anden fast eien-
dom, rettighet eller løsøre, og herredskommunen vil gjøre sin
forkjøpsret gjældende, er den paa forlangende av koncessions-
søkeren forpligtet til at overta ogsaa dette i den utstrækning,
det forlanges. Forlangende herom maa fremsættes i forbindelse
med koncessionsandragendet. Kommunen er i ethvert tilfælde
berettiget til at forlange forkjøpsretten utstrakt til ubebygget
grund, fløtningsret og anden rettighet, som er nødvendig for
fremdriften av trævirke fra skogen. Hvorvidt og i hvilken ut-
strækning det er tilfældet, avgjøres ved lovlig skjøn.

Omfatter retshandelen skog og jordbruk, som er skyldlagt
sammen, og der træffes avtale om, at den forkjøpsberettigede
kommune kun skal overta skoggrunden, skal der forbeholdes
jordbruken mindst saa meget derav, som er nødvendig til hus-
behov og gaardsfornødenhet. Er dette ikke iagtatt, maa skyld-

13 aug. deling ikke finde sted. Hvad der er nødvendig til husbehov og Nr. 3. gaardsfor nødenhet, beregnes paa grundlag av det nuværende behov, ansat efter et rimelig forbruk, dog saaledes, at der av hensyn til den økning, som kan forutsættes at bli følgen av fortsat opdyrkning og paaregnelig deling av jordveien i flere jordbruk, kan bestemmes et tillæg av indtil en tredjedel.

§ 30. Herredskommunens adgang til at gjøre forkjøpsret gjældende til en eiendom opstaar, saasnart ansøknings om koncession er indgit til skogutvalget.

Forkjøpsretten bortfalder, hvis ikke beslutning om at gjøre den gjældende blir fattet i lovlig herredsstyremøte inden 6 uker, efterat ordføreren har mottatt saken fra skogutvalget, og ny beslutning i tilfælde inden 4 uker, efterat ordføreren har mottatt saken tilbake fra amtmanden. En beslutning, som er fattet med mindst to tredjedels flertal, er gyldig, uten at § 38 i lov om formandskaper paa landet av 14 januar 1837 kommer til anvendelse. Naar der foreligger gyldig beslutning om at gjøre forkjøpsretten gjældende, skal ordføreren uopholdelig sende meddelelse derom til sælgeren, koncessionssøkeren og vedkommende departement.

§ 31. Naar en norsk statsborger, som bare trenger koncession, fordi han gaar ind under § 3, bokstav b, søker om tiladelse til at erhverve en eiendom, og han erklærer, at han vil bo paa eiendommen og drive den selv, kan koncession meddeles med den virkning, at herredskommunens forkjøpsret bortfalder. Det skal da sættes som betingelse, at erhververen tar bolig paa eiendommen og overtar driften av den inden en nærmere fastsat tidsfrist, og at han vedblir at ha sin bolig der og drive eiendommen selv i et nærmere fastsat tidsrum. Undlader erhververen uten vedkommende departements samtykke at opfylde de nævnte betingelser, kommer reglerne i §§ 19 og 21 til anvendelse.

Hvis koncession ikke blir meddelt, har kommunen ret til at indtræde i retshandelen efter de om forkjøpsretten ellers gjældende regler. Fristen for herredsstyrets adgang til at fatte beslutning herom regnes fra det tidspunkt, da ordføreren har mottatt saken tilbake fra vedkommende departement med underretning om, at koncession ikke er meddelt.

§ 32, sidste led. Den eller de herredskommuner, som benytter sin forkjøpsret, skal yde koncessionssøkeren erstatning med 2 pct. av de første kr. 50 000,00 av kjøpesummen og 1 pct. av det overskytende beløp, dog ikke i noget tilfælde mer end tilsammen kr. 5 000,00. Gjør flere kommuner forkjøpsret gjældende, blir erstatningsbeløpet i mangel av overenskomst at fordele mellem dem i samme forhold som kjøpesummen.

§ 33. Anføres det i koncessionsandragendet, at overdragel-

sen helt eller delvis er en gave, og der i andragendet angives den sum, som antages at tilsvare eiendommens værdi, blir denne sum at anse som den for forkjøpsretten gjældende kjøpesum. Dog kan herredsstyret, hvis det finder den for høit ansat, forlange kjøpesummen fastsat ved lovlig skjøn.

13 aug.
Nr. 3.

Hviler der paa skoggrund, hvortil en kommune gjør forkjøpsret gjældende, uthugstkontrakt, som er avsluttet i forbindelse med avhændelse av skoggrunden, kan kommunen kræve at overta skoggrunden med paastaaende skog for summen av vederlaget for avhændelsen av skoggrunden og vederlaget for uthugstkontrakten, i tilfælde med et ved lovlig skjøn fastsat forholdsmæssig fradrag for de trær, som allerede maatte være hugget. Opnaaes der ikke enighet med erhververen av skoggrunden og erhververen av uthugstretten om fordelingen av summen, kan kommunen bli fri ved at deponere beløpet hos politimesteren (fogden).

Er der fastsat en fælles kjøpesum for eiendom, som efter § 29 omfattes av forkjøpsretten, og for anden fast eiendom eller rettighet eller løsøre, som agtes avhændet under ett med den, skal det ved skjøn bestemmes, hvor stor del av denne fælles kjøpesum der svarer til, hvad forkjøpsretten omfatter, og i tilfælde til det øvrige, som herredskommunen i henhold til § 29, andet led, skal overta.

§ 34. Til skjøn efter §§ 6, 29, 32 og 33 maa stevning være forkyndt inden en maaned, efterat ordføreren har mottat saken, og skjønnet maa fremmes inden en maaned efter utløpet av den lovbestemte varselsfrist. Særskilt forliksmægling finder ikke sted. Overskjøn maa være tilstevnt inden 14 dage efter underskjønnets avholdelse og skal likeledes fremmes inden en maaned efter utløpet av den lovbestemte varselsfrist.

Den i § 30, jfr. § 31, foreskrevne frist for herredsstyrets beslutning regnes fra skjønnets eller i tilfælde overskjønnets avholdelse.

Skjønsmænd saavel til underskjøn som til overskjøn opnævnes av amtmanden utenfor det eller de i skjønnet interesserte herreder, men saavidt mulig fra de nærmest liggende.

II.

I samme lov indskytes efter § 35 følgende bestemmelser som §§ 35 a, 35 b og 35 c:

§ 35 a. Overenskomst, hvorved en kommune mot vederlag gir avkald paa sin forkjøpsret, er ugyldig, og vederlaget kan efter vedkommende departements bestemmelse inddrages i statskassen.

Grund, som en kommune har erhvervet ved forkjøpsret i henhold til denne lov, kan den ikke avhænde uten tilladelse av

13 aug. Kongen. Dette gjælder dog ikke avhændelse av grund til bygge-
Nr. 3. tomt med tun og have, til gaardsbruk eller til opdyrkning.

§ 35 b. Benytter herredskommunen ikke sin forkjøpsret efter § 29, har staten forkjøpsret, saafremt erhvervelsen gjælder skoggrund i herredet av større flateindhold end 1000 hektar. Med hensyn til denne forkjøpsret faar de regler, som ovenfor er git om herredskommunens forkjøpsret, tilsvarende anvendelse. Dog gjælder ikke den i § 30 fastsatte frist for herredsstyrets beslutning om at gjøre forkjøpsret gjældende og heller ikke den i § 34, første punktum, fastsatte frist for tilstevning av skjøn, men beslutning om at benytte statens forkjøpsret maa træffes saa snart som mulig. I alle tilfælde bortfalder forkjøpsretten ved koncessionsandragendets avgjørelse.

Er der allerede holdt skjøn i henhold til § 29, § 32 eller § 33, er dette bindende ogsaa i forhold til staten. Er bare underskjøn holdt, kan dog overskjøn tilstevnes. Stevning til overskjønnet maa i saa fald forkyndes inden en maaned, efterat saken er indkommet til vedkommende departement, og skjønnet fremmes inden en maaned efter utløpet av den lovbestemte var-selsfrist.

§ 35 c. Kongen kan bestemme, at denne lov ogsaa skal komme til anvendelse i by, hvor der findes skog av nogen betydning.

III.

Denne lov træder i kraft straks.

Ti har Vi antat og bekræftet, likesom Vi herved antar og bekræfter samme som lov, under Vor haand og rikets segl.

Git paa Kristiania slot den 13 august 1915.

Haakon.

(L. S.)

Gunnar Knudsen.

Hesselberg.

13 aug.

Nr. 4.

LOV

om ulykkesforsikring for industriarbeidere m. v.

Vi Haakon, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Os er blit forelagt Stortingets beslutning, av 5 august 1915 saalydende:

§ 1. Alle arbeidere og betjenter, som er sysselsat ved efternævnte bedrifter, skal være forsikret efter denne lovs be-

stemmelser mot følgerne av ulykker, som maatte tilstøte dem 13 aug.
i bedriften: Nr. 4.

1. Fabrikdrift, og de haandverks- og andre virksomheter, som drives fabrikmæssig, eller ved hvilke der anvendes mekanisk drivkraft eller benyttes kjeler med damptrykk;
 2. bergverksdrift med derunder hørende virksomheter, drift av stenbrud, kalkbrud, stenhuggeri o. l.;
 3. isbedrift;
 4. virksomheter, hvor eksploderende eller let antændelige stoffer fremstilles eller fagmæssig anvendes;
 5. bygning, utstyr og istandssettelse av hus, fartøier, jernbaner, taugbaner, veier, broer, havner, kaier, dokker, dæmninger, kanaler, sluser o. l., kloak-, gas- og vandledningsarbeider samt arbeide med opsætning, istandssettelse eller nedtagning av elektriske ledninger og lynavledere;
 6. skogsarbeide, omfattende hugning og kjøring av tømmer, ved og andet trævirket med dertil hørende arbeide, samt velte- og lensearbeide, tømmerfløtning og derunder hørende virksomhet, betjening av dæmninger, kanaler og sluser, jernbane-, taugbane- og sporveidsdrift;
 7. indlastning og oplosning av varer, forsaavidt den ikke utføres ved skibsmannskap, og forsaavidt vedkommende fartøi har en saadan størrelse, som for norske fartøier begrunder registreringspligt efter lov nr. 2 av 4 mai 1901 § 1, arbeide paa tomter og hugstpladser samt ved pakhus, lagere og sjøboder, herunder indbefattet det i eller ved disse foregaende arbeide med tilberedning, forædling, pakning m. v. av fisk o. l. Like med pakhus eller sjøbod stilles med hensyn til det sidstnævnte arbeide fartøi beliggende i havn, hvor bedriftens indehaver har pakhus eller sjøbod.
- Saadant arbeide indgaar ogsaa iøvrig under forsikringen, naar det foregaar ombord i fartøi, som er registreringspliktig efter ovennævnte lov av 4 mai 1901, og utføres av personer, som ikke tilhører det egentlige skibsmannskap og ikke er antatt av skibsfører eller rederiet til at medfølge fartoiet under fart til tjeneste ombord med avlønning av rederiet;
8. dykker- og dermed forbundne bjergningsarbeider;
 9. skorstensfeining, redning og slukning i ildebrandstilfælde og renovation av bygninger;
 10. transport av varer og gods, som enten drives som selvstændig næring av saadant omfang, at der anvendes mindst 2 hester eller drives i forbindelse med nogen av de foran i punkt 1—9 opregnede virksomheter, dog kun forsaavidt

13 aug. transporten foregaar med egne eller leiede transport-
Nr. 4. midler;

11. sjøtransport med lægtene (fartøier uten egne fremdrifts-
midler) paa 50 brutto registertons eller derover.

Forsikringen, som gjælder, uanset om sysselsættelsen
varer kort eller længe, er betinget av, at arbeidet enten

- a. utføres for en næringsdrivende, hvis bedrift omfatter saa-
dan syssel, eller for en forening, hvis formaal, uten at
foreningen er næringsdrivende i faget, omfatter utøvelse
av nogen av de ovenfor opregnede virksomheter, dog kun
forsaavidt den arbeidsløn, som utbetales av den nærings-
drivende eller foreningen for ovennævnte arbeider, skjønnes
at ville utgjøre mindst kr. 50,00 pr. aar, eller
- b. foregaar for statens eller en kommunes regning, eller
- c. skjønnes at ville medføre en samlet arbeidsløn av mindst
kr. 500,00 eller, hvis der til arbeidet anvendes mekanisk
drivkraft eller kjeler med damptrykk, en arbeidsløn av
mindst kr. 100,00 pr. aar.

Bortsættes et arbeide av nogen art som foran i punkt
1—11 omhandlet som entreprise eller paa akkord, paahviler
forsikringspligten den, som har overtat arbeidet, saafremt han
kan ansees for arbeidsgiver for de arbeidere, han benytter til
arbeidets utførelse. Dette avgjøres efter hans risiko med hen-
syn til entreprisens eller akkordens økonomiske utbytte, hans
personlige forhold og forholdet til nævnte arbeidere. Kan han
ikke efter disse hensyn ansees som arbeidsgiver, paahviler for-
sikringspligten den, for hvem arbeidet utføres. Denne er soli-
darisk ansvarlig med entreprenøren eller akkordtageren for
præmiens indbetaling saavel som for opfyldelse av de forpligtel-
ser, som paahviler arbeidsgiveren efter nærværende lovs § 9.

Utføres et arbeide underrett for flere forsikringspligtige
arbeidsgivere, uten at utførelsen paa samtliges vegne besør-
ges av nogen person, firma, forening eller lignende, saaledes at for-
sikringspligten er gaat over paa denne, har arbeidsgiverne
at vælge en representant, hvem forsikringspligten paahviler.
Undlater arbeidsgiverne at vælge, eller opfylder den valgte
representant ikke sine heromhandlede forpliktelse, blir arbeids-
giverne solidarisk ansvarlige for disse.

Ved fartøiers lastning og losning paahviler forsikringsplig-
ten rederierne for det arbeide, som efter lov om sjøfarten av
20 juli 1893 § 116 og § 136 skal utføres av skibet. Som
redere ansees ogsaa eiere av lægtene (fartøier uten egne frem-
driftsmidler) paa 50 brutto registertons eller derover. Ved far-
tøier i fast rute paahviler forsikringspligten skibets ekspeditør
for alt arbeide med varernes transport mellem skibssiden og
ekspeditionens pakhus eller lager samt ved stuvning eller flyt-

ning paa kai. Ved andre fartoier paaheviler forsikringspligten for transport fra og til skibssiden eller ved stuvning og flytning paa kai varemottageren eller vareavsenderen. Forpligtelsen paaheviler ovennævnte, uanset om arbeidet er bortsat til andre som entreprise eller akkord.

13 aug.
Nr. 4.

Twist om, hvorvidt et anlæg eller en virksomhet gaar ind under loven, samt om, hvem der er at anse som forsikringspliktig arbeidsgiver, og om, hvem der som forsikret omfattes av forsikringen, forelægges for den i § 19 omhandlede kommission til prøvelse.

Forsaaviddt nogen under loven indgaaende virksomhet paa grund av særlige forhold ikke antages at medføre fare for ulykker for de ved samme beskæftigede, kan den av Kongen fritages for forsikringspligten. Saadan fritagelse kan efter indhentet uttalelse av fabrikinspektøren meddeles av Riksforsikringsanstalten for virksomheter, hvor der som drivkraft bare anvendes motorer paa høist 1 hestekraft eller kjeler med høist $\frac{1}{2}$ atmosfæres damptryk, naar virksomheten ikke av anden grund er forsikringspliktig.

Forsikring efter denne lov bortfalder for arbeidere i statens eller i Norsk Hovedjernbanes eller en kommunes tjeneste, naar der uten utgift for dem er tilsikret dem og deres familie saadan erstatning i ulykkestilfælde, som av Kongen findes at svare til den ved nærværende lov foreskrevne.

§ 2. Til overtagelse av den i § 1 paabudte forsikring opprettes en av staten garantert offentlig forsikringsindretning for det hele land (Riksforsikringsanstalten).

Riksforsikringsanstaltens bestyrelse anordnes av Kongen. De med bestyrelsen forbundne omkostninger utredes av statskassen.

§ 3. Forsikringens gjenstand er skadesløsholdelse efter nedenstaaende regler i anledning av bedriftsulykke, som medfører forsikret persons legemsbeskadigelse eller død.

Ved gaardsbruk omfatter forsikring efter § 1, 1 bare det arbeide, som staar i forbindelse med anvendelsen av mekanisk drivkraft.

§ 4. I tilfælde av legemsbeskadigelse har Riksforsikringsanstalten at yde:

a. Under den ved skaden voldte sygdom efter forløpet av 10 dage efter ulykken: fri sykebehandling, saalænge denne er fornøden, samt en pengehjelp (sykepenger) beregnet efter 60 pct. av den skadedes arbeidsfortjeneste (fuld skadebot) eller, forsaaviddt arbeidsevnen kun delvis er tapt, en tilsvarende brøkdel av fuld skadebot.

b. Efter sykebehandlingens avslutning, forsaaviddt skaden har medført mén, som medfører en forringelse av erhvervsev-

13 aug.
Nr. 4.

nen: en invaliderente av 60 pct. av arbeidsfortjenesten (fuldrente) ved fullstendig tap av erhvervsevnen (hel invaliditet), men en forholdsvis brøkdel av fuldrenten, hvis tapet i erhvervsevne er ringere (delvis invaliditet).

Delvis erhvervsudygtighet medfører dog ingen ret til erstatning, forsaavidt denne ikke vilde naa op til mindst 5 pct. av den skadedes arbeidsfortjeneste.

Utgjør den beregnede erstatning, naar den endelige invaliderente er fastsat (jfr. § 18), 10 pct. eller derunder av arbeidsfortjenesten, kan Riksforsikringsanstalten paa skadedes begjæring yde ham erstatning en gang for alle med rentens kapitalværdi, beregnet efter de paa utløsningstiden for anstalten gjældende kapitaliseringsfaktorer med fradrag av 20 pct. Paa samme maate kan utløsning finde sted av endelige invaliderenter paa 10 pct. og derunder, tilkjendt før nærværende lovs ikrafttræden, naar vedkommende rentenyder indsender andragende derom. Beløpet kan efter Riksforsikringsanstaltens bestemmelse utbetales i samlet sum eller portionsvis. I sidste fald stanser videre utbetaling, saafremt den skadede dør, før han har oppebaaret hele beløpet.

Fuld skadebot og fuldrente utredes med mindst 50 øre for hver virkedag eller kr. 150,00 for et aar.

§ 5. Har ulykken medført døden, skal Riksforsikringsanstalten foruten den skadeserstatning, som maatte være ydet efter § 4, endvidere utrede:

1. Godtgjørelse for begravelsesomkostninger med kr. 50,00.
2. En livrente fra dødsdagen av til den forulykkedes efterlatte, utgjørende:

a. For gjenlevende enke, indtil hendes død eller indtil nyt ekteskap, og for gjenlevende erhvervsudygtig enke-mand, saalænge erhvervsudygtigheten varer, 20 pct., samt for hvert efterlatte egtebarn indtil dets fyldte 15de aar 15 pct., eller, dersom det har mistet eller senere mister ogsaa den anden av forældrene, 20 pct. av den forulykkedes arbeidsfortjeneste. Er begge forældrene omkommet og har været forsikret, erholder efterlatte egtebarn 15 pct. efter hver av dem.

Er ekteskapet indgaat efter ulykken, har hverken egtefælle eller barn, avlet senere end denne, krav paa nogen rente. Det samme gjælder egtefælle, som, da ulykken fandt sted, levet skilt fra den forulykkede uten underhold av denne eller retskrav paa saadant.

Barn av forældre, som ikke har indgaat ekteskap med hinanden, har, naar det er avlet før ulykken, samme ret som egtebarn.

Egtefælles og barns livrente maa ikke tilsammen

overstige 50 pct. av arbeidsfortjenesten; fremkommer der efter ovenstaaende beregning et høiere beløp, blir de forskjellige erstatningsberettigedes tilkommende forholdsviis at avkorte, dog saaledes, at egtefællen altid tilkommer 20 pct. av arbeidsfortjenesten.

b. For den forulykkedes slegtning eller slegtninger i ret opstigende linje, hvis væsentligste forsørger han var, for tiden indtil deres død, eller indtil deres trang op-
hører, 20 pct. av den forulykkedes arbeidsfortjeneste. Dette beløp fordeles likelig mellem de berettigede, dog saaledes at forældre altid utelukker bedsteforældre.

Hvis den forulykkede efterlater egtefælle eller barn eller begge dele, har dog slegtninger i ret opstigende linje bare krav paa erstatning, svarende til forskjellen mellem 50 pct. av den forulykkedes arbeidsfortjeneste og det beløp, som tilkommer egtefælle og barn.

Bortfalder nogen av de berettigede, indtræder de gjenværende i deres sted efter de ovenfor angivne regler.

I tilfælde av nyt ekteskap utbetales enken det tredobbelte av livrentens beløp for et aar som restgodtgjørelse.

En utlændings efterlatte, som, da ulykken skedde, ikke bodde i landet, har intet erstatningskrav.

For de efter denne lov erstatningsberettigede barn beskik-
kes en verge, hvis det ansees fornødent.

§ 6. Den i §§ 4 og 5 omhandlede arbeidsfortjeneste beregnes efter den avlønning, som den skadede i løpet av det sidste aar har oppebaaret i den bedrift, hvori ulykken indtraf. Har den skadede ikke indehat sin stilling i bedriften et fuldt aar tilbake fra ulykkesdagen, lægges den avlønning til grund, som i dette tidsrum arbeidere av samme slags i den samme eller den nærmestliggende lignende bedrift gjennemsnitlig har oppebaaret.

Er bedriften efter sin natur i det hele eller for en del bare igang en kortere tid av aaret, blir den samlede aarsfortjeneste for de arbeideres vedkommende, som ikke beskjæftiges aaret rundt, at ansætte efter skjøn, som avgives av Riksfor-
sikringsanstalten. Dette skjøn kan indankes for den i § 19 omhandlede kommission. Fortjenesten maa dog fastsettes saaledes, at den mindst beregnes efter den almindelige dagløn paa stedet for dagarbeidere av samme kjønn og alder.

Tilfældige avbrytelser i bedriften kommer ikke i be-
tragtning.

For lærlinger og andre, som paa grund av ufuldendt utdanninge liten eller ingen løn oppebærer, samt for andre arbeiderere, som midlertidig gaar for uforholdsmæssig liten godtgjørelse, beregnes arbeidsfortjenesten efter en dagløn av kr. 1,50 for

13 aug. mandlige og kr. 1,00 for kvindelige arbeidere. Dersom erstatning etter denne beregning vilde utgjøre mer end den skadedes virkelige løn, nedsættes den hertil, forsaavidt og saalænge den skadede er under 20 aar, dog med iagttagelse av det lavmaal, som er bestemt i § 4, litra b, sidste led.

Som aarlig inntægt gjælder, hvis den ikke bestaar av mindst for en maaned fastsatte beløp, det 300-dobbelte av den gjennomsnittlige dagsfortjeneste.

Hvad den samlede aarsinntægt overstiger kr. 1200,00, kommer ikke i betragtning ved erstatningens beregning.

§ 7. Som inntægt eller løn ansees etter nærværende lov ogsaa gevinstandel, bruk av hus eller jord, husleiegodtgjørelse, løn i naturprodukter eller deslike. Værdien herav opføres etter gjennomsnittsprisen paa stedet.

§ 8. Istedenfor de i § 4 foreskrevne ydelser er Riksforsikringsanstalten berettiget til at skaffe den skadede fri kur og pleie paa sykehus — herunder indbefattet sindssykeasyl.

Bor den skadede sammen med ektefælle, barn eller andre slektninger, kan indlæggelse paa sykehus ikke ske uten den skadedes samtykke, medmindre skadens art stiller fordringer til behandling eller pleie, som efter den behandlende læges skjønn ikke kan fyldestgjøres i hjemmet. Negter en skadet at etterkomme en lovlig beslutning om indlæggelse paa sykehus, bortfalder enhver understøttelse for ham personlig, men sykepenger kan i tilfælde som nedenfor under 3dje led bestemt ydes hans familie.

Under en skadet persons ophold paa sykehus skal Riksforsikringsanstalten til saadanne personer, som efter § 5 vilde være erstatningsberettiget i tilfælde av skadedes død, yde sykepenger beregnet av arbeidsfortjenesten med 20 pct., hvis der er én, 35 pct., hvis der er to, og 50 pct., hvis der er tre eller flere saadanne forsørgede.

Oppebærer den skadede rente etter denne lov eller i henhold til lov om ulykkesforsikring for sjømænd, kan renten for den tid, han henligger paa sykehus, inddrages.

§ 9. Er den skadede ikke for de første 10 dage som medlem av en sykekasse sikret fri lægehjælp og medicin og saadanne sykepenger, som i loven om sykeforsikring foreskrives, har Riksforsikringsanstalten for det nævnte tidsrum at utrede disse ydelser av egne midler.

Har skaden nødvendiggjort ekstraordinære utgifter, som ikke er den skadede tilsikret ifølge loven om sykeforsikring eller paa anden maate, bæres disse av Riksforsikringsanstalten. Nærmere regler om, hvad der i saadanne tilfælde skal ansees som ekstraordinære utgifter, som ikke vedkommer kreds

sykekassen, blir at fastsætte i statutterne for de offentlige kreds- 13 aug.
sykekasser. Nr. 4.

§ 10. Med hensyn til sykebehandling og ydelser under denne efter nærværende lov (§§ 4 a og 9) kommer lov om sykeforsikring av 18 september 1909 § 26, 2det og 4de led, eller de bestemmelser, som maatte træde i disses sted, til tilsvarende anvendelse.

Har den skadede selv med forsæt fremkaldt ulykken, tilkommer der ham ingen invaliderente.

§ 11. De til erstatningens dækkelse fornødne midler tilveiebringes ved en forsikringspræmie, som utredes av vedkommende arbeidsgivere efter den av de forsikrede oppebaarne arbeidsfortjeneste, herunder indbefattet de i § 7 nævnte indtægter.

Det beløp, hvorav præmie for den enkelte forsikrede blir at beregne, skal i det høieste utgjøre kr. 0,40 ganger antallet av timeverk, som vedkommende har utført i bedriften i det tidsrum av kalenderaaret, hvori han har været ansat ved bedriften.

For de i § 6, 4de passus, nævnte personer beregnes præmien efter en arbeidsfortjeneste av kr. 0,15 pr. timeverk for mandlige og kr. 0,10 for kvindelige arbeidere.

Præmien maa ikke av arbeidsgiveren føres de forsikrede til utgift.

§ 12. Foruten til arbeidsfortjenesten tages ved præmiens beregning tillike hensyn til ulykkesrisikoen ved den bedrift, hvori vedkommende er beskjøftiget. De efter loven forsikringspligtige bedrifter blir i denne anledning at inndeile i fareklasser, og for hver av disse opstilles en særegen præmiesats, som angir præmien for vedkommende fareklasse i procenter av de forsikredes arbeidsfortjeneste og som utmaales saaledes, at summen av de præmier, som tilflyter Riksforsikringsanstalten, fuldstændig dækker samtlige dens forutseelige erstatningsutgifter.

§ 13. Inndeling i fareklasser samt præmiesatsene fastsettes av Kongen og revideres av Stortinget hvert femte aar, første gang i aaret 1919. Forandringer i fareklasse-inndelingen og præmiesatsene kan av Kongen til enhver tid foretages, dog saaledes, at saadanne forandringer først kan gjøres gjældende fra begyndelsen av det kalenderaar, som følger efter det, i hvilket forandringen er foretat. Beslutning om forandring maa, hvor ikke Stortinget anderledes bestemmer, være behørig bekjentgjort mindst 2 maaneder, før den skal træde i kraft.

Omfatter en bedrift flere under forskjellige fareklasser opførte virksomheter, kan Riksforsikringsanstalten beregne præmien særskilt for hver enkelt av disse, som den efter forholdene finder at kunne holde tydelig ut fra de øvrige med hen-

13 aug. syn til arbeidsstok og regnskapsvæsen m. v., eller den kan for
Nr. 4. den hele bedrift fastsætte en efter omstændighetene avpasset
gjennemsnittspræmie. Riksforsikringsanstaltens avgjørelse kan
indankes for den i § 19 omhandlede kommission.

§ 14. Enhver indehaver av en bedrift eller virksomhet
av nogen av de arter, som omhandles i nærværende lovs § 1,
har — for ældre bedrifters vedkommende, hvis det ikke tid-
ligere er skedd, ved nærværende lovs ikrafttræden og for nye
bedrifter straks ved bedriftens paabegyndelse — at indgi en
skriftlig anmeldelse i to eksemplarer efter en av Riksforsik-
ringsanstalten avfattet formular med alle de oplysninger, som
er nødvendige til avgjørelse av, hvorvidt bedriften er forsik-
ringspliktig, samt til bestemmelse av dens fareklasse og præ-
mie. Er et arbeide som i § 1, punkt 1—11 nævnt bortsat
som entreprise eller paa akkord, paahviler anmeldelsespligten
saavel den, som har overtat arbeidet, som den, for hvem dette
utføres. Anmeldelserne tilstilles vedkommende tilsynsmand
(§ 28), som snarest mulig har at indsende dem til Riksforsik-
ringsanstalten.

Forsaavidt indkrævning av præmien utføres av toldvæse-
net (jfr. § 16), forholdes med hensyn til anmeldelser og løn-
ningsopgaver, toldopsynets kontrol og regnskapsavleggelsen
overensstemmende med regler, som gives av vedkommende re-
gjeringsdepartement.

Vedkommende arbeidsgivere skal snarest mulig meddeles
underretning om, til hvilken fareklasse deres bedrifter av Riks-
forsikringsanstalten er henført, og med hvilken tarifsats forsik-
ringspræmien blir at beregne. Denne avgjørelse kan indankes
for den i § 19 omhandlede kommission.

Ved enhver forsikringspliktig virksomhet skal det ved en
plakat med tilstrækkelig store og tydelige bokstaver være an-
git, at arbeiderne er ulykkesforsikret. Plakaten blir ved til-
synsmandens foranstaltning at opslaa paa et hensigtsmessig og
iøinefaldende sted.

Arbeiderne ansees forsikret fra det øieblik, loven er traadt
i kraft, eller bedriften er begyndt, hvad enten anmeldelse har
fundet sted og plakat er opslaat eller ikke. Riksforsikrings-
anstalten kan, om den finder det fornødent, la anstille retslig
avhørelse til indhentelse av oplysninger, som ansees nødvendige
til avgjørelse av en bedrifts forsikringspligt eller dens plads i
faretariffen, og om hvem der skal betragtes som arbeidsgiver.
Tilsynsmanden varsles til forhørsforretningen. Samtlige med
forretningen forbundne omkostninger utredes av Riksforsikrings-
anstalten som en med dennes bestyrelse forbunden utgift.

§ 15. Undergaar en bedrift saadanne forandringer i hen-
seende til gjenstand og art, som kan være bestemmende enten

for dens forsikringspligt overhodet eller for dens plads i fare- 13 aug.
tariffen, har bedriftens indehaver derom inden 8 dage at indgi Nr. 4.
anmeldelse gennem tilsynsmanden.

Riksforsikringsanstalten avgjør derpaa, om virksomheten paa grund av den indtraadte forandring har ophørt at være forsikringspliktig, eller om den skal henføres til en anden fareklasse. Om avgjørelsen meddeles bedriftens indehaver underretning overensstemmende med § 14, tredje passus. Denne avgjørelse kan indankes for den i § 19 omhandlede kommission.

§ 16. Forsikringspræmien erlægges halvaarlig pr. 1 april og 1 oktober med saadanne forskud, som av Riksforsikringsanstalten bestemmes.

Præmier paa mindre beløb end 8 kroner pr. aar blir dog at indbetale forskudsvis i én termin efter Riksforsikringsanstaltens nærmere bestemmelse.

For kortvarige bedrifter og for virksomheter, som kun foregaar til enkelte tider av aaret eller i enkelte aar, kan Riksforsikringsanstalten fordre forskudspræmien indbetalt i én termin og til den tid, som av Riksforsikringsanstalten for hvert enkelt tilfælde maatte bestemmes.

Saafremt særegne omstændigheter gjør det ønskelig, kan Riksforsikringsanstalten undlate at indkræve forskudspræmie.

Riksforsikringsanstalten kan bestemme, at der skal svares rente med 5 pct. av præmiebeløb, som ikke svares til forfaldstid.

Arbeidsgiveren skal være pliktig til at føre lønningslister efter en av Riksforsikringsanstalten godkjendt formular.

Endelig opgjør, ledsaget av de opgaver, som Riksforsikringsanstalten finder fornødne, skal være indsendt fra arbeidsgiveren inden 2 maaneder efter kalenderaarets utløp eller, forsaavidt bedriften tidligere er ophørt, inden en maaned, efterat dette er skedd. Samtidig indsendes mulig resterende præmie. Riksforsikringsanstalten kan — om saa maatte findes hensigtsmæssig — paa egen haand istandbringe det fornødne opgjør.

I dette øiemed, saavel som ogsaa naar Riksforsikringsanstalten ellers finder grund til at forvisse sig om de avgivne opgavers og beregningers rigtighet, kan den la gjennomgaa de bedriften vedkommende regnskapsbøker og lister, hvorav de forsikredes antal og lønninger kan erfares.

Saafremt indehaver av en forsikringspliktig bedrift av vedvarende art i noget aar ikke har utøvet forsikringspliktig virksomhet, skal han dog være pliktig til hvert aar at avgi meddelelse herom inden den av Riksforsikringsanstalten fastsatte frist.

Indkrævning av præmie for lastning og losning i den utenrikske trafik kan ved bestemmelse av vedkommende regjeringsdepartement henlægges til toldvæsenet for fartøier, som ikke gaar i fast rute.

13 aug. Som indfordringsgodtgjørelse tilkommer der vedkommende
Nr. 4. oppebørselbetjent 5 pct. av de indkasserte præmiebeløp, hvilken godtgjørelse utredes av Riksforsikringsanstalten som en med dennes bestyrelse forbundet utgift.

Resterende forsikringspræmie kan inndrives ved utpantning av tilsynsmanden eller av de tjenestemænd, til hvilke avholdelse av utpantninger i almindelighet er henlagt.

§ 17. Indtræffer i en forsikringspliktig bedrift en ulykke, som vil kunne medføre erstatning efter nærværende lov, og som kan antages at ha en arbeidsudygtighet av mer end 3 dages varighet eller har døden tilfølge, har bedriftens indehaver eller den, som paa hans vegne paa ulykkestiden forestaar bedriften, snaarest mulig og senest inden 3 dage derom at indgi skriftlig anmeldelse til vedkommende tilsynsmand paa et av Riksforsikringsanstalten utfærdiget skema. Tilsynsmanden indberetter uopholdelig ulykkestilfældet til formanden for vedkommende stedlige fabriktilsyn.

Saafermt ulykken antages at medføre utgifter for Riksforsikringsanstalten, indsender tilsynsmanden derefter anmeldelsen, ledsaget av sin indberetning, uopholdelig til Riksforsikringsanstalten. Tiltrænges der til avgivelse av indberetningen andre oplysninger end dem, som indeholdes i bedriftens anmeldelse av ulykken, anstiller han dog forinden de fornødne undersøkelser.

Arbeidsgiveren er pliktig til at bistaa tilsynsmanden med at utfylde de skemaer for tilsynsmændenes indberetninger, som utfærdiges av Riksforsikringsanstalten.

Anstalten kan, om den finder det fornødent, la anstille retslig avhørelse angaaende saken.

Til forhørsforretningen varsles — foruten tilsynsmanden — arbeidsgiveren, forretningsføreren i den sykekasse, hvori den skadede maatte være forsikret, samt den eller de erstatningsberettigede eller, i tilfælde, deres verge eller fuldmægtig.

Sakkyndige kan i fornødent fald tilkalles. Samtlige med forretningen forbundne omkostninger utredes av Riksforsikringsanstalten som en med dennes bestyrelse forbundet utgift.

De til tilsynsmanden indkomne anmeldelser av skadetilfælde, som ikke medfører utgift for Riksforsikringsanstalten, opbevares hos tilsynsmanden.

§ 18. Saasnart de fornødne oplysninger er indkommet til Riksforsikringsanstalten, træffer denne uten ophold forføining til utredelse av saadan erstatning, som ulykken efter denne lovs forskrifter findes at medføre. Kan Riksforsikringsanstaltens avgjørelse paa grund av omstændighetene ikke oppbiees, har tilsynsmanden foreløbig at skaffe den fornødne bistand, saafremt vedkommende ikke er sykeforsikret.

Indtil lægebehandlingens avslutning fastsættes erstatningen 13 aug.
(sykepenger) foreløbig. Naar lægebehandlingen er avsluttet, Nr. 4.
finder ansættelse av invaliderente sted; dog kan ogsaa denne,
forsaavidt den paa grund av tilfældets beskaffenhet fremdeles
ikke lar sig endelig bestemme, fastsættes for bestemte tidsrum,
efter hvis utløp den endelige ansættelse finder sted.

Den erstatningsberettigede gives ufortøvet skriftlig under-
retning om Riksforsikringsanstaltens avgjørelse og om de hen-
syn, som ved denne er kommet i betragtning, og skal kunne
forlange sig tilstillet avskrift av de av tilsynsmanden indsendte
oplysninger.

§ 19. Den av Riksforsikringsanstalten truffne avgjørelse
indankes til prøvelse av en kommission med sæte i Kristiania,
bestaaende av 7 medlemmer, av hvilke de 3, nemlig en rets-
kyndig formand, en læge og en tekniker, tillikemed de for-
nødne varamænd beskikkes av Kongen, formanden med 6 maa-
neters opsigelse og de andre for et tidsrum av 5 aar. De
4 øvrige, nemlig 2 arbeidsgivere og 2 arbeidere, med 4 varam-
ænd, hvorav likeledes 2 arbeidsgivere og to arbeidere, opnæv-
nes for 3 aar ad gangen av Stortinget. Kommissionen er be-
rettiget til i særlige tilfælde at tilkalde sakkyndig bistand.

Begjæring om indbringelse for kommissionen av Riksfor-
sikringsanstaltens avgjørelse maa være fremsat inden 6 uker,
efterat denne er vedkommende meddelt.

Kommissionen prøver saavel spørsmålet om erstatningens
størrelse som om, hvorvidt der paahviler Riksforsikringsanstalten
erstatningspligt like overfor en tilskadekommen arbeider eller en
forulykket arbeiders efterlatte.

Avgjørelsen kan i alle tilfælde forandres saavel imot som
til fordel for dem, som har paaanket den.

Kommissionens skjønsmæssige avgjørelser er endelige. Deri-
mot kan tvistigheter i spørsmål, som ikke er av ublandet
skjønsmæssig natur, og som i henhold til nærværende lovs bestem-
melser har været undergit kommissionens prøvelse, indbringes
til avgjørelse av domstolene.

§ 20. Erstatningskrav, som ikke tidligere er kommet un-
der prøvelse, maa inden to aar efter ulykken fremsættes for
Riksforsikringsanstalten, som derefter foranstalter dem tat un-
der behandling overensstemmende med denne lovs forskrifter.

§ 21. Indtræder der en væsentlig forandring i de for-
hold, som har været bestemmende ved fastsættelsen av den
endelige invaliderente, kan denne undergives ny prøvelse og ef-
ter omstændighetene forhøies, nedsættes eller ganske ophæves.

Er den skadede, for hvem en erstatning var fastsat i hen-
hold til § 4, senere som følge av beskadigelsen avgaat ved dø-

13 aug. den, maa andragende om erstatning til de efterlatte indgives til
 Nr. 4. Riksforsikringsanstalten inden to aar efter den skadedes død.

Med hensyn til fremgangsmaaten i de foranstaaende tilfælde kommer bestemmelserne i §§ 18 og 19 til anvendelse.

Forhøielse av erstatningen kan alene kræves for tiden, efterat forlangende derom er fremsat. Nedsættelse eller ophævelse av erstatningen træder i kraft fra den dag, da den erstatningsberettigede har faat meddelelse om beslutningen.

§ 22. Dagpenger under sygdom betales ukentlig efter skudsvis, begravelsesomkostninger snarest mulig efter dødsfaldet.

De regelmæssige penge-erstatninger til de skadede eller livrente til deres efterlatte utbetales forskudsvis hver maaned eller kvartalsvis, naar Riksforsikringsanstalten finder dette hensigtsmæssig. Hvis vedkommende i løpet av maaneden eller kvartalet avgaar ved døden, eller erstatningen av anden grund i denne tid ophører, pligter vedkommende ikke at tilbakebetale det for meget mottagne.

§ 23. Dersom den skadede tilhører en sykekasse, som i de første 10 dage efter ulykken helt eller delvis har bestridt de i § 4 omhandlede utgifter, kan Riksforsikringsanstalten forlange, at sykekassen vedblir med de samme ydelser ogsaa efter utløpet av det nævnte tidsrum og indtil sykebehandlingens avslutning mot, at den erstatter kassen de derved forvoldte utgifter.

§ 24. Ind- og utbetalinger vedkommende ulykkesforsikringen skal finde sted enten gjennom postanstaltene eller vedkommende tilsynsmand. Forinden bestemmelse herom fattes, skal vedkommende kommunestyres erklæring indhentes.

§ 25. Naar erstatningsberettiget person tar bopæl utenfor riket, bortfalder enhver ret til erstatning. Er den erstatningsberettigede norsk borger, skal han dog, naar han inden 20 aar tar bopæl i riket og derom fremsætter krav, være berettiget til at nyde aarlig erstatning. Denne løper i saa fald fra det tidspunkt, da krav herom fra den hjemvendte fremsættes for Riksforsikringsanstalten.

Fra ovennævnte bestemmelse saavel som fra bestemmelsen i denne lovs § 5 om, at en utlændings efterlatte, som, da ulykken skedde, ikke bodde i landet, intet erstatningskrav har, kan gjøres undtagelse for borgere i de land, med hvilke der av Kongen maatte træffes overenskomst om gjensidighet.

Utbetaling til renteberettiget person ophører, naar og saalænge han avsoner frihetsstraf av længere varighet end en maaned eller i længere tid end en maaned hensitter i nogen tvangsarbeids- eller forbedringsanstalt.

Har han hustru eller barn under 15 aar at forsørge, til-

kommer der hende og vedkommende barn de saaledes bort- 13 aug.
faldende rentebeløp. Nr. 4.

§ 26. Medfører et ulykkestilfælde i større eller mindre grad erhvervsudygtighet, som skjønnes at ville vedvare i længere tid eller for bestandig, og § 4, 3dje led, ikke kommer til anvendelse, kan Riksforsikringsanstalten paa skadedes begjæring for at hjælpe ham til en levevei utbetale ham indtil $\frac{1}{4}$ av kapitalværdien av den aarlige erstatning, som tilkommer ham, beregnet efter de regler, som til enhver tid gjælder for anstalten. Utbetalingen er betinget av, at ansøgeren paa tilfredsstillende maate godtgjør, at der er utsigt til, at den nævnte hensigt derved vil opnaaes. Efter utbetalingen nedsættes den aarlige erstatning med en til den utbetalte kapitalværdi svarende brøkdel av dens oprindelige værdi.

§ 27. Findes en forsikringspliktig bedrift at fremby særlig fare for de der beskjæftigede arbeidere, kan Riksforsikringsanstalten foranledige undersøkt paa stedet enten ved de i fabriktilsynsloven anordnede tilsynsmyndigheter eller ved særlig dertil befuldmægtigede, hvorvidt og i tilfælde hvorledes faren lar sig forebygge. Kan faren ikke forebygges, eller efterkommes ikke de av Riksforsikringsanstalten i saa henseende stillede fordringer, er denne berettiget til at henføre bedriften under en høiere fareklasse, eller, hvis den allerede staar i eller er opflyttet til høieste fareklasse, at forhøie dens præmiesats yderligere indtil det 3-dobbelte. Denne avgjørelse kan indankes for den i § 19 omhandlede kommission.

Forsikringspligtige bedrifter, som træffer særlige foranstaltninger til forebyggelse av ulykker, kan, naar fabriktilsynets anordninger iøvrig er befulgt, av Kongen bevilges nedsættelse av den tariffmæssige præmie med indtil 5 pro mille av arbeidsfortjenesten.

§ 28. I hver kommune skal der av kommunestyret beskikkes en eller, dersom Riksforsikringsanstalten finder det nødvendig, flere tilsynsmænd for Riksforsikringsanstalten.

De ansættes paa 3 maaneders gjensidig opsigelse. De beskikkede tilsynsmænds navn og bopæl blir behørigt at bekjendtgjøre. Kommunernes ordfører og viceordfører kan ikke være tilsynsmænd.

Tilsynsmændene har, hver inden sit distrikt, at vareta Riksforsikringsanstaltens tarv og forøvrig gaa denne tilhaande overensstemmende med, hvad der ved nærværende lov eller ved særlig instruks blir anordnet.

I saadan utstrækning, som det findes hensigtsmessig, kan Riksforsikringsanstalten bestemme, at tilsynsmændenes virksomhet ogsaa skal omfatte arbeider, som drives utenfor deres bo-

13 aug. stedskommune, men som ledes fra et inden denne beliggende
 Nr. 4. forretningskontor.

Tilsynsmændene oppebærer løn for sit arbejde og i den utstrækning, hvori det er paakrævet godtgjørelse for kontorhold. Begge dele fastsættes av kommunestyret, efterat Riksforsikringsanstalten har været git anledning til at uttale sig. Der kan endvidere tilstaaes tilsynsmændene skyss- og kostgodtgjørelse for reiser i forsikringens anliggender efter instruks og regulativ utfærdiget av Riksforsikringsanstalten. Alle disse utgifter utredes med en halvpert av kommunekassen og en halvpert av Riksforsikringsanstalten som en del av utgiftene ved dennes bestyrelse. Kommunen er ansvarlig for de tilsynsmændene betrodde oppebørsler, men kan for disse kræve behørig sikkerhet stillet.

Lønnede funktionærer hos tilsynsmændene ansættes av kommunens formandskap. Deres løn fastsættes av kommunestyret. Utgiftene fordeles som ovenfor nævnt.

§ 29. Bestemmelserne i § 47 i lov om tilsyn med arbejde i fabrikker m. v. av 10 september 1909 skal ogsaa gjælde for retsmedlemmer og andre funktionærer, som i medfør av nærværende lov har anledning til at bli bekjendt med en virksomhets drifts- og forretningsforhold.

§ 30. Arbeidsgivere kan ikke ved kontrakt eller reglement retsgyldig til skade for de forsikrede utelukke eller indskrænke anvendelsen av denne lovs bestemmelser.

§ 31. Erstatningsfordringer efter denne lov kan ikke med retsvirkning avhændes, pantsættes eller gjøres til gjenstand for arrest, eksekution eller utpantning undtagen for pliktig underholdningsbidrag til hustru eller barn eller for fattigvæsenets utlæg for den erstatningsberettigede i saadan anledning, samt for fattigvæsenets utlæg for den erstatningsberettigede selv og for formues- og indtægtsskat til stat og kommune.

§ 32. Ulykker, som gaar ind under loven, medfører ikke pligt for arbeidsgiveren, hans repræsentant, mester, fuldmægtig, arbeidsopsynsmand, formand eller deslike til personlig at utrede nogen erstatning, undtagen forsaavidt det ved straffedom er godtgjort, at vedkommende har forvoldt skaden forsætlig eller ved grov uagtsomhet.

Er dette tilfældet, pligter den straffældte erstatning efter lovgivningens almindelige bestemmelser, fastsat ved lovlig skjøn til en sum én gang for alle. Den skadede eller hans efterlatte erholder i ethvert tilfælde av Riksforsikringsanstalten den godtgjørelse, som er fastsat i §§ 4 og 5. I det omfang, hvori Riksforsikringsanstalten og vedkommende sykekassee er paaført utgifter og forpligtelser, gaar den skadedes erstatningskrav over paa dem. Er ikke det fulde tilkjendte erstatningsbeløp at er-

holde, utbetales dog den skadede eller dennes efterlatte, hvad 13 aug.
der av erstatningsbeløpet tilkommer dem, før de nævnte ind- Nr. 4.
retningers krav dækkes.

§ 33. Arbeidsgiveren eller bedriftens indehaver hefter ikke for de erstatninger, som er paadrat av hans repræsentant, mester, fuldmægtig, arbeidsopsynsmand, formand eller deslike i fornævnte tilfælde.

§ 34. Eies bedriften av et navngit interessentskap eller firma, hefter firmaet eller interessentskapet for den erstatning, som i henhold til bestemmelserne i § 32 er paadrat av et av firmaets eller interessentskapets medlemmer. Paa like maate hefter aktieselskap eller navngit interessentskap for erstatning, som er paadrat av dets bestyrelse eller enkelt medlem av denne.

§ 35. De i foranstaaende paragraffer omhandlet fordringer kan gjøres gjældende ogsaa uten sakens avgjørelse ved straffedom, naar aarsaken til, at straffeansvar ikke er blit gjort gjældende, er den skyldiges død, fravær eller en anden hos denne liggende grund.

§ 36. Tredjemands ansvar for ulykker omhandlet i denne lov forblir uberørt av sammes bestemmelser. Dog gaar de erstatningsberettigedes fordring paa tredjemand over paa Riksforsikringsanstalten og vedkommende sykekasse i det omfang, hvori ulykken for disse medfører utgifter, overensstemmende med reglerne i § 32, 2det passus. Denne erstatningsfordring avgjøres efter lovlig skjøn med en sum bestemt én gang for alle.

§ 37. Forsaavidt personer, som forsikres efter denne lov, paa den tid, loven træder i kraft, ved kontrakt med noget privat selskap maatte være forsikret mot følgerne av ulykker, som medfører erstatning efter denne lovs bestemmelser, er vedkommende forsikringstager berettiget til at overføre sine rettigheter og pligter efter nævnte kontrakt paa Riksforsikringsanstalten. Denne vil i saa fald ha at utrede den til den gjenstaaende forsikringstid svarende del av præmien samt i tilfælde at oppebære den ifølge kontrakten faldende erstatning.

§ 38. Arbeidsgivere og andre, som ikke til rette tid efterkommer de dem ifølge §§ 14, 15, 16 og 17 paahvilende forpligtelser til at avgi anmeldelser, føre lønningslister, levere oppgjør og beregninger eller indsende regnskaper, eller som meddeler urigtige oppgaver om tiden for en bedrifts paabegyndelse eller avslutning, om arbeiderantal eller lønninger, eller som foretar nogen nedsættelse eller noget fradrag i lønnen av hensyn til forsikringspræmien, eller som negter at yde tilsynsmanden den i § 17 omhandlede bistand, straffes med bøter, forsaavidt gjerningen ikke efter sin beskaffenhet indgaar under et strengere straffebed.

13 aug. Undlater vedkommende efter ilagt bot trods opfordring
Nr. 4. fremdeles at efterkomme sine forpligtelser, kan han ilægges for-
nyet bot.

§ 39. Indehaver av forsikringspligtige bedrifter skal efter eget ønske kunne medtages i forsikringen sammen med sine arbeidere. Likeledes kan de forlange medtat de ved bedriften ansatte personer, som efter sin stilling ikke indgaar under tvangs-forsikringen.

De nærmere regler for den frivillige forsikrings begyndelse og ophør fastsættes av Riksforsikringsanstaltens styre. For- øvrig gjælder de i nærværende lov fastsatte bestemmelser ogsaa for den frivillige forsikring.

§ 40. Den i § 19 omhandlede kommission har ved siden av sit der samt i §§ 1, 6, 13, 14, 15, 21, 26 og 27 nævnte hverv tillike paa forlangende av vedkommende myndighet at gi raad og betænkning med hensyn til anliggender, som vedkom- mer arbeiderforsikringen.

Kommissionens medlemmer tilkommer betaling for sine møter samt i tilfælde av reiser skyss- og kostgodtgjørelse efter et av Kongen fastsat regulativ.

§ 41. Saker, som reiser sig av denne lov, er fritat for rets- og skrivegebyr samt for benyttelse av stemplet papir. Stevnevidnernes gebyrer utredes av det offentlige.

Postforsendelser vedkommende forsikringen er portofrie overensstemmende med lovgivningens almindelige regler om portofrie forsendelser.

§ 42. Av denne lovs bestemmelser træder § 1, 1ste led, punkt 1, og 2det led, litra c, samt § 4 a, § 9 og § 23 i kraft 1 januar 1916 og de øvrige 4 uker efter lovens bekjend- gjørelse i Norsk Lovtidende. Fra de samme tider ophæves de tilsvarende bestemmelser i lov om ulykkesforsikring for arbei- dere i fabrikker m. v. av 23 juli 1894 med tillægslove av 23 december 1899, 12 juni 1906, 30 juni 1908 og 9 juni 1911.

Ti har Vi antat og bekræftet, likesom Vi herved antar og bekræfter samme som lov, under Vor haand og rikets segl.

Git paa Kristiania slot den 13 august 1915.

Haakon.

(L. S.)

Gunnar Knudsen.

Hesselberg.

Kongelig resolution

13 aug.

av 13 august.

I henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtægter for rikets herreder meddeles stadfæstelse paa en av herredsstyret for Hisø herred, Nedenes amt, den 21 juni og 28 juli 1915 vedtat beslutning om tillæg til § 7 i de ved kongelig resolution av 13 mars 1897 stadfæstede politivedtægter for herredet.

Tillægget er saalydende:

Det er forbudt at la hester eller kreaturer færdes løse paa offentlig vei uten forsvarlig tilsyn.

Kongelig resolution

13 aug.

av 13 august.

I henhold til § 6 i ildsfarlighetsloven av 3 mai 1871 med senere tillægslove meddeles stadfæstelse paa nedenstaaende tillæg til §§ 2 og 3 i den ved kongelig resolution av 11 juni 1915 stadfæstede plakat angaaende kontrol med kjøbmænds salg av sprængstof, hvor saadan er bestemt i henhold til ildsfarlighetslovens § 6.

Tillægget til § 2 er saalydende:

Politiattest utfordres ikke ved salg til kjøbmænd, som forhandler sprængstof.

Salg av sprængstof til offentlige og kommunale institusjoner samt til gruber kan finde sted mot politiattest én gang for alle. Justisdepartementet, kan hvor det ansees ubetænkelig, bestemme, at dette ogsaa skal gjælde ved salg til andre. I disse tilfælde maa politiattesten ikke tilintetgjøres, men opbevares hos kjøbmanden som bilag til protokollen. Kvittering utfordres dog saavel ved disse som ved de i det foregaaende avsnit omhandlede salg. Saafremt en kjøper, til hvem saadan attest er utstedt, gir grundet mistanke om, at han har benyttet eller vil benytte sprængstoffet til ulovlig bruk, kan politiet inndra denne attest, hvorefter vedkommende alene vil kunne faa utstedt almindelig politiattest for hvert enkelt salg.

Tillægget til § 3 er saalydende:

Ved den i § 2, fjerde avsnit, omhandlede attest kan angivelse av sprængstoffets kvantum sløifes.

13 aug.

Kongelig resolution

av 13 august.

Den av Lunde herredsstyre i møte den 21 juni 1915 fastsatte vedtægt for handel med brukte eller kasserte ting i Lunde herred, Bratsbergs amt, stadfæstes i medhold av § 28, første led, jfr. § 38, i lov om handelsnæring av 16 juli 1907 som gjældende indtil videre, dog med en enkelt forandring.

Den stadfæstede vedtægt er saalydende:

§ 1. For den av politiet i henhold til § 28 i lov om handelsnæring av 16/7 1907 meddelte tilladelse til handel med brukte eller kasserte gjenstande erlægges i aarlig avgift til herredskassen kr. 10,00 som betales ved tilladelsens meddelelse.

Tilladelsen gjælder kun for et aar (kalenderaar) og kan tilbakekaldes, naar disse regler overtrædes.

§ 2. Utsalg og gjenstandenes opbevaring maa kun ske i rum, som er godtatt dertil av politiet, hvis kontrol de til enhver tid er undergit.

Over indgangsdøren skal den handlendes navn være tydelig angit.

§ 3. Disse forretninger kan kun holdes aapne i den i lukningsvedtægten for almindelige utsalgssteder bestemte tid.

Gjenstande, der er indkjøpt eller mottat til salg, maa ikke avhændes, forandres, smeltes eller tilintetgjøres, før 8 dage er forløpet, efterat de kom i den handlendes besiddelse. De skal straks paa passende maate forsynes med merkelap med nummer.

§ 4. Den handlende skal føre en av politiet godkjendt bok over indkjøpte eller til salg mottagne gjenstande. I denne blir at indføre gjenstandenes nummer, tydelig angivelse eller betegnelse av gjenstandene, dennes pris, den persons navn og adresse av hvem gjenstanden er kjøpt eller mottat, samt den persons navn og adresse, til hvem den er avhændet.

Den handlende er pliktig til naarsomhelst for politiet at fremlægge saavel den ovenfor nævnte bok som enhver gjenstand, der befindes i hans besiddelse, hvad enten den er opført i boken eller ikke.

§ 5. Den handlende maa ikke kjøpe eller motta til salg brukte eller kasserte gjenstande av ukjendte personer, som ikke paa betryggende maate kan godtgjøre, hvem de er, eller av berusede personer, eller av personer, som skjønnes at være under 15 aar.

§ 6. Fra reglerne under §§ 2, 3 og 4 kan politiet i særlige tilfælde eller for særlige arter av gjenstande meddele fritagelse.

§ 7. Overtrædelse av disse regler straffes overensstem- 13 aug.
mende med straffelovens §§ 336 og 339,2.

§ 8. Et eksemplar av denne vedtægt skal altid findes
opslaat i den handlendes utsalgssted.

Kongelig resolution

13 aug.

av 13 august.

Den av Erisfjord og Visdals herredsstyre i møter den 24 februar, 19 mai og 14 juli d. a. fastsatte vedtægt for lukning av utsalgssteder i Erisfjord og Visdals herred, Romsdals amt, stadfæstes i henhold til lov av 25 juli 1913 som gjældende indtil videre, — dog med et par forandringer.

Forsaavidt angaar Visdals sogn træder vedtægten istedenfor den ved kongelig resolution av 19 september 1913 stadfæstede lukningsvedtægt.

Den stadfæstede vedtægt er saalydende:

- a. I Erisfjord og Visdals herred skal alle utsalgssteder, hvor varehandel foregaar, holdes lukket hele døgnet alle søn- og helligdage. Julaften lukkes kl. 6 efterm., jfr. lov av 14 juli 1897.
- b. Denne vedtægt træder i kraft 12 september 1915.
- c. Overtrædelse av denne vedtægts bestemmelser straffes med bøter, jfr. straffelovens § 339,2.

Kongelig resolution

13 aug.

av 13 august.

I henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommisjoner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa nedenstaaende av herredsstyret for Nesoddens herred i Akershus amt i møter den 27 februar og 31 mai 1915 fattede beslutning om et tillæg til de for herredet ved kongelig resolution av 24 november 1905, jfr. kongelig resolution av 14 juli og 17 november 1911, approberte sundhetsforskrifter:

Særbestemmelser for mere tætbebyggede dele av herredet.

Ved mere tætbebyggede dele av herredet forstaaes i nærværende forskrifter de steder inden herredet, som helseraadet til enhver tid bestemmer.

13 aug.

Om husbygning og omgivelser.

- I. Huseiere har til pligt at holde ren og fri for stank gaardsrum, veier, (herfra dog undtatt offentlige veier) og i tilfælde gate indtil den halve bredde.
- II. a. Renlighet eler utluftning maa ikke forsømmes i nogen bolig, saaledes at der kan opstaa ulempe eller skade for beboere, naboer eller andre.
b. Huseiere er like overfor helseraadet ansvarlige for, at fraflyttede rum rengjøres ordentlig, før nye beboere flytter ind.

Om kloak og avløp.

- III. Skadelige eller ildelugtende væsker fra fabrikker eller andre bruk og anlæg maa kun ledes gjennom lukkede avløpsrender eller paa anden maate, som godkjendes av helseraadet, og maa ikke ledes til offentlig kloak uten helseraadets samtykke. Ledninger fra saadanne anlæg maa hverken direkte eller gjennom samleikum staa i forbindelse med andet privat avløpsrør.
- IV. a. Saavel offentlig som privat kloakledning maa ha helseraadets godkjendelse.
b. Naar der i et strøk er anlagt kloak bestemt til at opta avløpet fra et tilliggende terræng, skal der fra hus eller ubebygget grund, som ligger inden 30 meters avstand fra kloakken, av eierne legges avstikkere til denne inden en frist, som fastsettes av helseraadet. Dog bortfalder denne pligt, naar beliggenheten er til hinder og ellers naar helseraadet finder anlægget unødvendig.
- V. Kloakavløp skal være av jern, sten, cement eller glassert ler og skal indrettes til mest mulig at bortføre grund-, over-, skylle- og spildvand samt urin til kloakken.
- VI. a. Avløpsrender og kloakker med tilbehør skal være saaledes indrettet, at de skaffer tilstrækkelig avløp og kan renses let og skal holdes i forsvarlig stand.
b. Vaske- eller kloaksluk, som findes i kjelder eller hus, skal være forsynt med paalidelig vandlaas eller anden indretning, som hindrer utstrømning av kloakgas.
- VII. Saavel offentlige som private kloakker og avløpsrender skal holdes tilbørlig rene og fri for stank. Rensning skal finde sted paa saadan tid og maate, at mindst mulig uleilighet paaføres de omboende. Det optagne bundfald maa straks føres bort.

Om priveter og avfallsstoffer.

- VIII. a. Priveter skal indrettes med cementert bing eller flytbare beholdere eller som vandklosetter.

Beholderne maa altid være tætte, staa paa cementert 13 aug. underlag og tømmes, naar de er $\frac{3}{4}$ fulde.

Anlæg av vandklosetter maa utføres i nøie overensstemmelse med de bestemmelser, som helseraadet gir.

b. Privet kan tillates anlagt inde i beboelsesrum, naar der ved særskilte foranstaltninger, som maa være godkjendt av helseraadet, sørges for nødvendig luftveksel til forebyggelse av stank.

IX. a. Rum for binge eller beholdere skal stadig holdes lukket med tætsluttende lem og skal ha en trækpipe paa 24×24 cm., som føres op til taket.

b. Naar priveter indrettes gjennom flere etager, skal hvert av dem ha sit særskilte lodrette faldrør av indvendig glasserte lerrør, av mindst 23 cm. indre maal.

X. Tømning av binge og gjødselbeholdere skal ske saa ofte, at de aldrig blir mer end $\frac{3}{4}$ fylt. De skal alltid tømmes hver vaar inden 1 juni.

XI. Komposter, privetgjødsel og andre sterkt stinkende stoffe, som ligger i nærheten av alfarvei, vaaningshus eller nabo- grund maa til enhver tid være saa betryggende dækket med jord, torvstrø eller lignende, at stank forhindres.

Utkjørt og utoverspredt gjødsel maa snaarest mulig ned- muldes.

Om husdyrene.

XII. Grisehold er kun tillatt paa betingelse av at det ikke for- aarsaker generende stank til nabo eller alfarvei.

Almindelige bestemmelser.

Hus- og grundeiere er som saadanne ansvarlige for, at alle de pligter oppfyldes, som disse sundhetsforskrifter paabyr, og skal ikke kunne undskyldes sig med forsømmelse fra sine folk eller leieres side.

De ved kongelig. resosution av 24 november 1905, jfr. reso- lutioner av 14 juli og 17 november 1911, approberte sundhets- forskrifter vedblir fremdeles at gjælde for heromhandlede tætb- byggede strøk i den utstrækning, de ikke strider mot nærvæ- rende forskrifter.

Kongelig resolution

av 13 august.

13 aug.

I henhold til § 15 i lov om tilsyn med pleiebarn m. v. av 29 april 1905 bestemmes efter vedkommende kommu-

- 13 aug. nestyres andragende, at nævnte lovs §§ 1—9 skal komme til anvendelse i Hollens herred i Bratsbergs amt.

13 aug.

Kongelig resolution

av 13 august.

I medhold av lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 § 44 bestemmes, at erfugl i et tidsrum av indtil 5 aar regnet fra 1 januar 1916 skal være fredet det hele aar inden herredene Roald, Haram, Sandø, Bud, Kornstad, Eide, Kvernes, Bremsnes, Grip, Edø, Bratvær og Hopen, samtlige i Romsdals amt.

13 aug.

Kongelig resolution

av 13 august.

I medhold av lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 § 44 bestemmes:

1. at det inden Akershus amt skal være forbudt at utsætte, opstille eller bruke snarer, faldstokker eller andre fangstindretninger til fangst av tiur, røi, aarfugl, jerpe, rype, erfugl samt hare.
2. at i nævnte amt røi, aarhøne og jerpe skal være fredet fra og med 1 januar til og med 24 august samt tiur og aarhane fra og med 1 januar til og med 4 mai samt fra og med 22 mai til og med 24 august.

Denne bestemmelse træder i kraft 1 januar 1916 og gjælder indtil videre, dog ikke lenger end til utgangen av aaret 1920.

13 aug.

Kongelig resolution

av 13 august.

I medhold av lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 § 44 bestemmes, at det indtil videre, dog ikke lenger end til utgangen av aaret 1920, skal være forbudt at be-

nytte snare til fangst av tiur, røi, aarfugl, jerpe, 13 aug.
rype og hare i samtlige herreder i Romsdals fogderi
med undtagelse av Volds herred samt i herredene
Ørskog og Skodje i Søndmør fogderi og i herredene
Øre, Gimnes og Eide i Nordmør fogderi, Romsdals amt.

Denne bestemmelse træder i kraft den 1 januar 1916.

Udgivt af 1 april 1876.

Nr. 36

Udgivt 28 august

1915

LOV

17 aug.
Nr. 2

om adgang for stat og kommune til at drive handel
med visse slags varer.

Vi Haakon, Norges Konge, gjør følgende

at Vi og Vår forenede Stortingens beslutning, av 9 august
1915, sælger sig:

Under ekstraordinære forhold kan Kongen bestemme, at
nærmere angivne slags varer stat eller kommune kan sælges uten
binder av de i lov om handelsnærings av 18 juni 1907 inde-
holdte forskrifter. Kongen kan udsætte nærmere regler for
denne handel.

Denne lov træder i kraft straks.

Vi har Vi astat og bekræftet, likesom Vi herred astat og
bokræfter samme som lov, under Vår haand og rikss ægh.

Gj. paa Kristiania slot den 17 august 1915.

Haakon.

(In 8)

Hannar Kordson

Hesselberg

Utgiver: Byraachef Young.